

Minden eddigi társadalom története

osztályharcok története.

Világ proletárjai egyesüljétek

N. Erdős
1428 Franklin St

NÉPAKARAT

SZOCIALISTA MUNKÁSLAP

"Az iparilag fejlettebb ország a kevesebb fejletlenek saját jövője képét mutatja". (Marx.)

No. 26. szám. Vol. VI. évfolyam.

New York, 1908 március 31.

Egyes szám ára 2 cent.

OSZTÁLYOK FIGYELMÉBE!

Értesítjük mindazon osztályokat, kik a távol-ság folytán nem képviselhetik magukat személyesen a kongresszuson, hogy ne személyeket, hanem a következő osztályokat szólítsák fel, hogy küldötteket ajánljanak részükre: I., II., III. és V. osztály. A VI. oszt. bejelentette, hogy mindazok, kik megbízatást elfogadnak, már le vannak foglalva, ennél fogva nem ajánlhatnak senkit.

Az Amerikai Magy. Szoc. Munkás Szövetség V. kongresszusa.

Ez idei évi kongresszusunkat április hó 18. és 19-ik napjain tartjuk. A tanácskozás — szokás szerint — husvét előestéjén kezdődik és husvét vasárnapján folytatódik.

A kongresszus napirendje:

1. A vezetőség jelentése:

- a) Titkár jelentése.
- b) Pénztárnok jelentése.
- c) Szerkesztő jelentése.
- d) Könyvkereskedő jelentése.
- e) Nyomdavezető jelentése.
- f) Ellenőrök jelentése.

2. Szervező jelentése.

3. Küldöttek jelentése.

4. A vezetőség felmentése és megválasztása.

5. Gazdasági és politikai mozgalom.

6. Szövetségi ügyek.

7. Indítványok és panaszok.

A kongresszus színhelye: Newark, N. J., 20 West St. (Plaveczy-féle terem.)

Felhívjuk a szervezeteket, hogy küldötteiket a lehető legrövidebb idő alatt válasszák meg. Fontosnak tartjuk, hogy minden szervezet a saját kebeléből válassza meg képviselőit.

Indítványok legkésőbb két héttel a kongresszus előtt beküldendők.

Minden szervezet, mely megalakulását legalább két héttel a kongresszus előtt bejelentette, jogosult két képviselő kiküldetésére. (Szabályszerű szervezetnek legalább hét tagból kell állnia.)

Elvtársi üdvözléssel
a Központi Vezetőség.

A kongresszus ügyrendje:

1. A tárgyalásokban csak küldötték és a vezetőség tagjai vehetnek részt. Szavazati joggal bírnak a küldöttek, a szövetség üzleti vezetésére vonatkozó ügyek kivételével a vezetőség tagjai és az ellenőrök.

2. Szóhoz jelentkezni csakis írásban lehet. A jelentkezők sorrendben kapnak szót.

3. Az ügyrendhez szöveg kívül beszélhetnek.

4. A szónoki lajstrom lezárására vagy a vita bezárására vonatkozó indítványok mellett és ellen csupán egy-egy szónok beszélhet.

5. Az előadók egy fél óra hosszat beszélhetnek a vitában résztvevők kivétel nélkül 10 percig.

6. A vezetőség tagjai a szükséghez képest bármikor beszélhetnek, de szintén csak 10 percig.

7. Határozatokat a kongresszus egyszerű szótöbbséggel hozhat. Szavazat egyenlőség az indítvány elvetését jelenti.

8. Az elnök az igazoló jegyekkel rendel el a szavazást, azonban 5 küldött indítványára névszerinti szavazást rendel el. Ily esetben egy szervezetnek csak egy szavazata van.

9. A napirend egyes pontjaihoz indítványt csak öt küldött hozzájárulása után lehet tárgyalás alapjául elfogadni.

Indítványozók 10 percig zárszóval élhetnek.

TITKÁROK ÉS BIZALMIFÉRFIAK FIGYELMÉBE!

Miután az évi kimutatáshoz szükséges, hogy minden osztály beküldje jelentését f. hó 30-ig, felszólítjuk önöket, hogy a jelentést okvetlen küldjék be a fenti időre, ellenkező esetben az évi jelentésből osztályuk kimarad.

A következőkről kérünk pontos jelentést:

1. a jelenlegi taglétszám; 2. pénztári állomány; 3. a népgyűlések száma a napirend megnevezésével; 4. Hány vita vagy felolvasás tartott; 5. a szervezet ingó és ingatlan vagyonáról.

... Oly szervezetek, kiknek módjukban áll 1907. március 30-ig a fenti adatokról jelentést küldeni, küldjék be azokat is.

Közp. Titkárság.

Bizonny

A FEKETÉK ELLEN.

Közismert a jó amerikaiaknak a néger iránt érzett gyűlölete. Ismeretesek a velük szemben oly gyakran alkalmazott barbár eszközök: a linchéls és az üldözés minden képzelhető módja, melyekről a nyárspolgár yankee kijelenti, hogy azok a racial antipathy: a faji ellenszenv kifolyásai. Faji ellenszenv okozza a néger kizárását sok főiskoláról, faji ellenszenv a számukra berendezett különvonalok, sőt csodálatosképen a faji ellenszenvre vezetik vissza a négerrel való házassági tilalmakat, melyeket, főleg a déli államokban igen komolyan vesznek s áthágásukat szigorúan büntetik. A törvényes büntetésre ugyan ritkán kerül a sor, mert, míg a hivatalos apparátus megindul, addig a "nép" már rég boszút is vett faji érzelmeinek e megsértésére s ugy a fekete mint a fehér házasalet meglincselte.

Borzalmas dolgokat beszélnek e népitételekről, melyek mellett igen gyakran még azt sem lehet felhozni, hogy a pillanatnyi felháborodás következményei. Nem egy esetről tesznek említést, amelyben valamely büntet miatt fogásba vetett néger fölött akkor vindikálta magát a nyárspolgár sereg az itélkezés jogát, amikor a hatósági eljárás már javában folyt. Egy csomó ember puskákkal felfegyverkezve behatolt a börtönbe s a hatósági közegek minden ellenállását leküzdve, hatalmába kerítette a vádlott feketét és azt válogatott kínzásokkal kivégezte.

A "fekete veszedelm" elleni ezen író hadjáratnak nemcsak érzelmi, hanem értelmi indokokat is szoktak adni. Így halljuk, hogy a néger szellemileg csaknem állati nivón vannak, amivel csodálatos ellentétben áll az, hogy igen nagy száralékul tud aránylag irni, olvasni, s nemcsak fizikai, hanem szellemi munka terén is versenyezhetnek a fehérekkel. Igen sok néger van, aki mint orvos, tanár stb. "polgártársai" osztatlan beszélést bírja, csak éppen "társadalmilag" boycottálják, mert fekete a bőre.

Az ilyen fejlett individuumokról különben a rövidlátó burzsoa-elme ugyanazt állítja, amit nem is oly régen, még Magyarországon is elmondották a kiválóbb zsidókról — hogy nem is igazi fajbeli, hogy megtagadja a fajt, de ha társadalmi elismerésért van szó, csak néger a néger, minthogy zsidó a zsidó.

Sok szó esik a négernek ugynevezett erkölcs-telenségéről is. Az osztálytudomány, mely itt az uralkodó amerikai faj segítségére siet, igen átlátszó érveket hoz fel e mellett. Így halljuk, hogy Georgetowntban a néger gyermekek sokat szenvednek az éhségtől és ritkán esznek egynél többször naponként. Ez okozza az óriási gyermekhalandóságot. Ebből a tényből aztán sietnek a négernek hátrányára tökélet kövacsolni, azzal vádolva őket, hogy a "gyermekeket elhanyagolják". A jóllakott burzsoák persze nem tudják a gyermek éhenhalásának más okát elképzelni, mint a gondatlanságot, az erkölcsi érzés hiányát, mely egyszersmind gyökere a néger faj fokozatos satnyulásának.

Már ebből az egy tényből is kiderül, hogy a "néger-kérdés" mögött nem annyira erkölcsi, vagy érzelmi szempontok, mint gazdasági érdekek rejlenek. Igazolást nyer ez különösen akkor, ha közelebbről vizsgáljuk az erkölcs-telenség vádjának alaposágát. Azt fogjuk tapasztalni, hogy a statisztika adatai szerint a néger lakta vidékeken a négerek által elkövetett bűntények száma nagyobb ugyan, mint a fehéreké, azonban a négerek által nem lakott városokban ugyanakkora ez a szám, ha nem nagyobb, ami világosan bizonyítja, hogy a néger társadalmi helyzete az, amely őket büntetésre készíti. És, amint a kérdés alapos tanulmányozója, Herz, kimutatta, számításba kell venni, hogy a négereket oly csekélységek miatt is örvény elé idézik és elélik a déli államokban, melyekért fehéreknek nem esik büntetésük. Ily uton jutnak azután az ültetvényesek olcsó kényszermunkához.

Hogy oly esetekben, amikor munkaejréjük a néncs szükség, mily rémesen pusztítják őket a "népitélet" utján, arról szintén tanúságot tesz a statisztika, mely kimutatja, hogy az 1891. januártól 1902. novemberig meglincselt 1862 személy közül 1350 néger volt, kik közül sokat pusztá gyanu alapján gyilkoltak meg a legiszonyosabb módon.

A leggyakoribb indok ezen erkölcsi felháborodásnak, a fehér nőkön állítólag elkövetett erőszak, ámde ennek alaposágát is a legnagyobb mértékben valószínűtlenné teszi a történelmi tény:

A polgárháboru ideje alatt a fehér rabszolgáltatók feleségei és gyermekei a négerek őrizete alatt maradtak, mialatt uraik a rabszolgaság fenntartásáért küzdöttek. S ezen egész idő alatt — mint a néger barátjai állítják — egyetlen

egy esetben sem fordult elő, hogy merényletet követtek volna el valamelyik fehér asszony ellenében. Pedig a négy és fél millió négernek nagyon könnyen módjában lett volna a háboru sorsát eldönteni, csak a munkát kellett volna megtagadniok. De ezt a hűségpróbat is négyesen megállotta ez az "elvetemült faj".

Hogy a néger-kérdés nem faji kérdés, hanem az osztályhelyzet kérdése, bizonyítja az a körülmény is, hogy ugyanazon faj pl. Jamaikában, hol szabad parasztok, sokkal kevésbé "probléma", mint az Egyesült-Államokban, hol a népesség legalsóbb rétegeihez tartoznak.

Mutatja ezt politikai helyzetük is. Azt a szemrehányást teszik nekik, hogy a legfeneklenebb politikai-korrupcióban leledzenek. Feljuttat azonban, hogy a valóban megtörtént ügyek — a felszabadításuk utáni első években — első sorban fehér üzletpolitikusok rovására irandó, kik a néger szavazatokat hatalmukba kerítették. Azóta pedig az alkotmányi ravasz kijátszása által a néger a déli államokban teljesen meg lett rabolva választó jogától. Az alkotmány tiltja ugyanis fajok vagy felekezetek megrovódítását, egyéb választási intézkedések megtételét azonban az egyes államoknak hagyja fenn. Különféle szellemi cenzusjogokat honosítottak tehát meg. Így pl. egyik helyen a választónak az alkotmány egy bizonyos helyét kell elolvasni és megmagyarázati tudni. Hogy ezt micsoda önkénykedésre használják fel, bizonyítja egy eset, melyben egy fekete College-teacher-t elutasították a szöveg ki nem elégitó magyarázata miatt. A fehéreket ellenben kerülő utakon felmentik az alól, így pl. azon intézkedés által, melynél fogva azok, kiknek elődei a háboru előtt választójoggal bírtak, nem kötelesek semminemű képzetséget kimutatni. Ennek az az eredménye, hogy még tulajdonon feketéklakta vidékeken is, ahol olyan a viszony a feketék és fehérek száma tekintetében, mint 50 és 1 között, az egész közigazgatás fehérek kezében van.

Mindez világosan mutatja, hogy a faji antipátia frázisnál nem egyéb: a felsoroltak eléggé bizonyítják, hogy itt is a gazdaságilag kedvezőtlenebb helyzetben levők által való csufos kizsákmányolásával állunk szemben, nem a faj itt a fontos, bármily szépen hangzó elméleteket állítanak is fel e mellett, hanem az osztály-helyzet, nem a fekete szín az, ami a négernek elnyomásának forrása, hanem proletár voltak. És e tekintetben nincs semmi különbség közöttük és a fehér proletár között. Igen helyesen mondja Münsterberg:

"Az ültetvényes ép oly kevéssé hívja meg az asztalához a fehér munkást, mint a feketét és ha a délvideki fehér (munkaadó) mindenkinek, aki előlételté ellen küzd, rögtön ezt a gunyos kérdést veti ellen: Oda adnád nővéredet feleségül egy négerhez? ugy megfélemedezik arról, hogy a kérdészet ép oly kevéssé adná feleségül nővéredet a fehérek kilenc tized részéhez is."

A faji ellenszenv is csak oly üres szólam, mint a hazafiság, vagy a felekezeti szólamai, melyeket a tömegek közé dobálnak, hogy azokkal soraikat megbontsák, figyelmüket érdekeikről eltereljék s őket egymás ellen uszítsák, mialatt a veszedelmükön mulató harmadik zavartalanul zsákmányolhatja ki mindnyájukat.

... Azt mondják, hogy utópisták a szocialisták. És ha utópisták, azzal kevesebbet érnek? Egykori utópisták nélkül ma még nyomorultul élnek az emberek, meztelenül, odubán. Minden haladásnak az utópia az alapja és magva egy jobb jövőnek. Anatole France.

A munka mindaddig rabszolgaságban és kizsákmányolásban fog nyúgni, míg a munkások között nem kerülnek a munkások tulajdonába. És az összes munkások tulajdonává csak akkor válhatnak, ha az összeség, az állam, a társadalom tulajdonai. A munka emberi kötelesség. Minden ember dolgozzék és aki munkaképes és nem dolgozik, annak nincs joga az élethez. A mai világban az ellenkező elv érvényesül: A dolgozó embert elnyomják, nyomorra kárhoztatják, mialatt a tunyák uralkodnak és dözsönnek. Maradjon ez tovább is így? Örökké huzni akarja a munkásnép a tunyák igáját? Akarja? Nem! Teheti-e? Nem teheti. Nem teheti, ha nem akar letenni emberi jogairól, emberi méltóságáról és emberhez méltó existenciájáról.

A városi munkások sorából már felhangzik a menyörgésszerű szózat: "Halál az inségre és-tétlenségre!" Meddig fog tartani, míg ez a falvakban is visszhangra talál?

Wilhelm Liebknecht.

ESEMÉNYEK.

CSUHÁSOK NÉLKÜL. — MUNKÁSSORS AMERIKÁBAN. — "MAGYAR POETRY". EGY ÚJ TÉNYEZŐ A BEVÁNDORLÁS KÉRDÉSÉBEN.

Egy osztrák képes folyóirat érdekes fényképfelvételeket mutat be arról, miképp végeznek komoly, produktív társadalmi munkát a papi jobból kiesett franciaországi szerzetesek. Az egyház és állam szétválasztását kimondó törvényre ugyanis egy sereg ember kénytelenül vált felhagyni a butitással sulyosított naplópással és hogy megélhessenek, becsületes munkára kellett adniok magukat. Így látjuk őket az említett fényképekben, amint egyik a vésőt, másik a kertészkezt, harmadik a gyalut forgatja, egyiket festői műteremben, másika órásműhelyben, egy másikat ismét más iparágban látunk foglalatalkodni. Szóval a csuhásokból munkások lettek — és csodálatos, nem dől össze a világ és Franciaország is, mely ezt a hatalmas lépést megtette a kultúra érdekében szintén virul, a nélkül, hogy isten haragja valami különös módon sújtotta volna.

Ezalatt a francia törvényhozás végképen elintézte ezt a kérdést, amennyiben hosszú és elkeseredett vita után a képviselőház a minap 354 szavazattal 177 ellenében megszavazta az egyházi birtokok kisajátításáról szóló törvényt, mely kiegészíti és betetőzi az 1905. évi munkát.

Máris látni ennek a törvényhozási alkotásnak üdvös hatásait: a klerikális agitáció hiábavaló volt, az egyház és állam évszázados összeköttetésének szétszaggatása végleges és a nép nagy tömegeinek helyesléssel találkozott volt, amint ezt az utóbbi évek választásai is bizonyítják.

Az "Aurore" című francia újság egy munkatársa az országban a hangulat kémlelése céljából utazgatva, azt a tapasztalatot tette, hogy a felvilágosultalan elemek előtt szétválasztás ugy tűnik fel, mint az egyház tehetetlenségének jele s mint annak bizonyítéka, hogy az egyháznak nincs igaza az állammal való harcában s ennél fogva az egyház oly helyeken is, ahol eddig nagy tekintélynek örvendett, veszteni kezdi a bizalmát, aminek közvetlen eredménye a valóságos érület észrevehető csökkenése. Jellemző erre nézve a következő történet: Az említett hírlapudósító egy barátjának házában egy fiatal leány volt alkalmazva, akinek, mielőtt szolgálatba lépett volna, gazdájára szükségesnek tartotta megjegyezni, hogy teljes szabadsága van a vallásos kötelességei teljesítése tekintetében. Erre a leány így felelt: Ó, uram, előbb rendezes eljártam a misére, de a szétválasztás óta — bizonyára tudni fogja, minden másképp van.

A vasárnapi ünnepek utáni szükséglet is sok helyütt a világi mulatságok rendezéséhez vezetett, melyek zene, szavaltat és színelőadásokból állanak és ugy az iskolás gyermekeknek mint felnőtteknek vannak száma; hogy az ily ünnepek, melyeket nagy tetszéssel fogadnak, általános elterjedést nyernének, arról a (nagyrezt szocialista) tanítók gondoskodnak.

Látnivaló, hogy a vallás butításáért a tömegek becses kultúrást nyertek, aminek nemcsak általános kulturális értéke van, hanem egy nagy lépést jelent előre a felszabadító társadalmi forradalom felé.

Pár hete, hogy egy fiatal magyar munkástársunk érkezett ide a szabadság országába és itt New Yorkban kikötve, egy polgári lap hasábján ajánlkozott munkára.

Néhány nappal azután, hogy hirdetése a lapban megjelent, egy idősebb ur állított be a 4-ik utcában levő lakására és érdeklődött az ajánlkozó "Greenhorn" után. Az hamarosan meg is jelent, mire a jövevény kijelentette, hogy nála kaphat munkát, hogy rögtön vele is mehet, csak hozza magával a szerszámját. Munkástársunknak nem volt szerszámja, de miután azt állítólagos munkaadó azt mondta neki, hogy az ő szakmájában minden munkásnak megvan a maga szerszámja, odaszólt a gazdájának, hogy adja ki neki azt a 7 dollár, melyet neki megőrzés végett átadott, hogy megvehesse, amire szüksége van. A gazda az idegen jelenlétében rögtön át is adta a pénzt, mire mindketten el-távoztak a "munkába".

A munkaadó a fiatal emberrel magas vasutráült s a kocsiiban szakmáról beszélgettek. Közben kétszer átszálltak, ami természetesen nem tűnt fel a gyanutalan munkásnak, kit teljesen el-töltött az a gondolat, hogy munkához jutott.

Leszállva az elevated-ról az idegen egy utcába vezette az ifjút, ahol aztán bemettek egy raktárba, melyről azt hitte, hogy a munkahely. A raktáron végigmenye egy ajtóhoz értek, melyet az öreg kinyitva, a mit sem sejtő munkásnak hátulról gáncsot vetett s mire feleszmélt, két férfi megmarkolta, az öreg pedig végig-

kotorászta összes zsebeit, elszedte 7 dollárját, s lehuzta ujjáról aranygyűrűjét. A károsult védekezni próbált, mire az öreg öklével arcába csapott, majd fojtogatni kezdte, mialatt a másik kettő képtelenné tette a védekezésre.

Mire a helyi viszonyokkal tájékozatlan munkás felcsodult, egy egész ismeretlen helyen, az utcán találta magát.

Ez történt fényes nappal New York városában 1908. évben, a szabadság hazája, a munkás-Eldorádó nagyobb dicsőségére.

Egy itt élő magyar ur egy nap elhatározta, hogy "az angolul beszélő fajok előtt feltárja a magyar költészet szépségét, fényét és gazdagságát".

Az elhatározás indoka, hazaszünetet és semmiképpen sem a "pénzcsinálás" indoka — ugymond. Ehhez képest csak természetes, hogy midőn ez önzetlen, elhatározást követi a tett, külön osztályt szentelt a "hazafias daloknak és hymusoknak", hol Vörösmarty, Petőfi, Kölcsey, Eötvös heves szerelmi vallomásokot tesznek a hazának.

A tervezett kötetben az igazán kiváló, néha általános szempontokra felemelkedni tudott költők: Petőfi és Arany igen silány társaságba kerültek. Egy gyékényen kénytelenek árulni szegények Incédyvel és Rudnyáskyval, nagyon veszélyeztetve ezzel a nemzeti dicsőséget.

A nyomorban meghalt kiváló lyrikus Reviczkyról, a mely érzésű és mélyenjáró elméjű Komjáthyról, a maga nemében egyedül álló, zseniális Ady Endréről, no meg a munkássztyli kitünő poétáiról és a többiről nem esik szó, no mert ezek emberi igazságokról dalolnak, nem hazaszünetéről, emberi igazságok angolra fordításáról pedig nem lehet pénzt csinálni, ha akar is, hazafiságból meg lehet, ha né-tán nem akarna is.

Pittsburgból jelentik, hogy bevándorlási hatóság széleskörű vizsgálatot tervez, hogy megállapítsa, melyek azon bevándorlók, kik Ellis Islandon és más hasonló állomásokon szerencsésen elkerültek s ittlétük alatt "nem kívánatos" idegeneknek bizonyultak. Ezeket azután visszaszállítják oda, ahonnan jöttek. A vissza-deportálandók száma — ugy várják — több ezerre menő lesz. Ezt az eljárást az elmúlt év július 31-én hozott törvény teszi lehetővé, mely a visszaküldést a partraszállástól számított három éven belül megengedi, ha a bebecsátás hamis adatok alapján engedélyeztetett, ha a bevándorlott a közjótékonyaság terhére esik; ha kiderül, hogy anarchoista vagy oly itélet másolatát lehet beszerezni, melyet hazájában elkövetett bűntényért hoztak ellene. Egyes esetekben e törvényt már alkalmazták is, de nagyon való alkalmatlanságuk ez lesz első esete.

Azt hiszik, hogy ebből a rendszárból bizonyos fajta rendőri felügyeleti rendszer fog kifejődni s logikus következzése az lesz, hogy az Európában divó hatósági bejelentési kötelesség fog itt is meghonosulni.

A szocializmus alatt, mely minden egyének biztosítja majd élete fenntartását, a napi munka csak arra fog szolgálni, hogy az egyén különböző, fényes, vagy kevésbé fényes adományait érvényre juttassa s az élet legjobb és legtermékenyebb éveit nem kell, mint ma, tönkretennie a kétségbeesett, görcsös és lealázó küzdelemben a mindennapi kenyérért. A szocializmus egy emberiség existenciájának biztosításával mindenki számára lehetővé fogja tenni a testi és szellemi személyiség kifejlesztésének és kiképzésének szabadságát, melyet ez a kifogyhatatlan változatosságban és folyton megújuló alkotó erőben uralkodó természettől hozott magával a világra.

Enrico Ferri.

FIGYELEM!

Kik a lapot nem kapják rendszeren, levelező-lapon tudassák velünk a következő angol szöveggel:

Editor, Népakarat. 516 E. 6th St., New York. I am a subscriber of your paper, but I don't get regulary. Please send it to this address:

Név
Szám és utca
Város

NÉPAKARAT

szocialista munkáslap.
A Szocialista Munkáspárt hivatalos közlönye.

Kiadja

Az Amerikai Magyar Szocialista Munkás Szövetség
516 East 6th Street, New York, N. Y.

Megjelen minden kedden és pénteken.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre	\$2.00
Fél évre	1.00
Negyed évre	0.50
Európába	12 korona.
Egyes szám ára 2 cent.		

A Munk. Bet. Szöv. hivatalos közlönye.

Szerkesztővel értekezni lehet hétfőn és szerdán 6-tól 8-ig.

NÉPAKARAT

Publ. by the Hungarian Socialist Labor Federation of America

516 East 6th Street, New York, N. Y.

ARNOLD GONDÁ NATIONAL SECRETARY.

A. WALDMAN NATIONAL TREASURER.

ISSUED EVERY TUESDAY AND FRIDAY.

SUBSCRIPTION YEARLY \$2.00
SINGLE COPIES 2c

Entered as Second-Class Matter August 28, 1907,
at the Post Office at New York, N. Y.

New York, Tuesday, March 31, 1908

FURCSASÁGOK.

Furcsa, hogy az alkotott dolog uralkodik alkotója fölött;

hogy a termék kormányozza termelőjét;

hogy egy rész nagyobb legyen, mint az egész;

hogy egy gyermek vezéreje szüleit;

hogy az adomány az adományozó zsarnoka legyen;

hogy az élődi maga alá rendelje a fát, mely őt fenntartja;

hogy az áru árut csináljon az ő készítőjéből;

hogy az anyag urrá legyen az erő fölött;

hogy a halott határozza meg az élet rendeltetését;

hogy egy arany tojás legyen fölényben a tyuk felett, mely azt rakta;

hogy a nemzeti vagyon alkotója, a nemzeti tulajdon termelője, a nemzet földjének és szabadságainak bőkezű adományozója, a nagy északamerikai tyuk, nem látja, hogy törvényes és szervezett egyesülés mellett egy testületét, öt év múlva önmagának és mindennek ura lehet.

Furcsa, hogy önkényuralom létezzék népiuralomban;

hogy egy oligarchia virágozzék egy köztársaságban;

hogy egy pénzuralom hizzék egy szabad népi vagyonán.

W. E. French.

GONDOLATOK.

Ha mindent megfontolok, úgy tűnik fel előttem, mintha a mai államok mindegyike nem volna egyéb, mint a gazdagok összeesküvése, kik a közös ürügye alatt saját előnyüket ápolják és minden ravaszsággal és furlanggal arra törekednek, hogy annak birtokát biztosítsák a maguk számára, amit jogtalanul összeharcoltak és a szegények munkáját oly olcsón, ahogy csak lehet, megszerették és kizsákmányolták. Ezen tisztas határozatokat a gazdagok az igazság nevében hozzák. tehát a szegények számára is, és törvényeknek nevezik azokat

Thomas Morris, Utopia.

Nem pusztá, jámbor óhaj az emberiség számára, hanem jogainak és rendeltetésének elmaradhatatlan követelménye, hogy oly könnyen, oly szabadon, a természet fölött akkép uralkodva, oly valóban emberi módon éljen a földön, ahogy csak a természet valahol megengedi. Dolgozzék az ember; de nem mint egy igavonó, mely terhe alatt álomba merül és a legszükségesebb pihentetés után ismét felzavartatik ugyanazon teher hordására. Aggodalom nélkül, kedvvel és örömmel dolgozzék és elég ideje maradjon, hogy körülnézzen és gondolkodjék.

J. G. Fichte.

ELVTARSÁKI

Terjeszték a „Népakarat”-ot.

NÉPAKARAT

I. W. W.

A munka gyümölcse a munkást illeti.

ELVI ALAP.

A munkás-osztály és a munkáltató osztály közt semmi közöség nincs. Nem lehet béke mindaddig, míg chség és nélkülözés található a dolgozó emberek milliói közt és az élet összes javai ama kevesek birtokában vannak, a kikből a munkáltató osztály áll.

E két osztály közt küzdelemnek kell folynia mindaddig, míg az összes munkások tömörülnek egy politikai mint gazdasági téren s birtokukba veszik s megtartják azt, a mit munkájukkal termelnek, a munkásosztály egy gazdasági szervezete útján, bármely politikai párttal való kapcsolat nélkül.

A gyors vagyontelhalmozódás és az iparok igazgatásának mind kevesebb és kevesebb kézbe való összpontosulása képtelenné teszi a szakszervezeteket (trades union) arra, hogy felvegyék a küzdelem a munkáltató osztály egyre növekvő hatalmával szemben, mert a szakszervezetek (trades union) olyan állapotot ápolnak, mely lehetővé teszi, hogy a munkások egyik csoportját ellene uszítsák az ugyanazon iparban dolgozó munkások egy másik csoportjával, elősegítve ezáltal, hogy egymásé verjék le bérharok esetén. A szakszervezetek (trades union) segítenek a munkáltató osztálynak a munkásokba beolvasztani ama tévhitet, hogy a munkás-osztálynak a munkáltatókkal közös érdekeik vannak.

E szomorú állapotokat megváltoztatni és a munkás-osztály érdekeit megóvni csakis egy olyképp felépített szervezettel lehet, hogy minden egy iparba tartozó — vagy ha kell, valamennyi tagja becsületes a munkát bármikor, ha sztrájk vagy kizárás van annak valamelyik osztályában, így az egyen esett sérelmet az összesség sérelmének tekintve.

IPARI UNIONIZMUS AUSZTRIÁBAN.

Kivonat a kereskedelmi alkalmazottakhoz és hivatalnokokhoz intézett felhívásból, melyet a központi bizottság az egész államban terjeszt. Munkástevéreket!

A jelenlegi nehéz harcban eléd terjesztjük felhívásunkat az egyesülésre, hogy azt te magad bíráld meg. Bíráld meg mostani helyzetet és gondold át, hogy mi a teendő és a tehető és cselekedjél aszerint.

Melyik gondolkodó munkás nem látja, hogy folyton haladunk előre s hogy dolgoznak helyzetünk javításán azon csoportok, melyek egyesülve dolgoznak a munkásosztály érdekében. Minden törvény, amely a munkások érdekeit védi, ezen szervezetnek köszönhető, sőt még többet is kivívott. Például: a törvény előírja, hogy egy ipari munkás se legyen 11 óránál tovább naponként kizsákmányolható, a szervezet és az egyesülés folytán a munkaidő még folyton kevesebbedik. És mi a szellemi munkások? Nem-e hasonló kizsákmányolása a munkacserének a késő éjjelig való munkáltatás? Egy törvény sem akadályozza meg a főnököket, hogy ne dolgoztassanak bennünket 12—14 óra hosszat vagy többet naponként az irodákban vagy raktárakban, melyek meg vannak töltve romlott levegővel. Évek óta védve vannak az ipari munkások. De mi van velünk? Egy darab csontot dobunk nekünk és megengedik, hogy még vasárnap is kizsákmányolhasanak néhány órán át.

Mi el vagyunk ismervé, mint a szellemi munkások egy csoportja; hanem hogy fizetik ezt a mi intelligenciánkat? Egy 17 éves fiatal embernek 3 évi tanonckodás után egy nyomdában nem szabad 120 korona havi fizetésnél kevesebbet dolgoznia.

Nem forralja-e fel a véredet, mikor halod, mily összeget kínálnak egy öreg gyarkorlót segédnek? Természetes ezt köztünkünk "tisztelődij", "fizetés" stb.-nek hívják és ép úgy, mint a többi, ires jelszavak, melyeket a ravasz munkás-nyuzók találtak ki, hogy elbolondítsanak, vele és ne ismerjük meg nyomorult helyzetünket. Nem kényszerít-e mindez arra, hogy csatlakozzál szervezetedhez és emberhez méltóan szemébe mondj főnöködnek; mátl fogva csak úgy vagyok hajlandó munkaerőmet eladni, ha olyan árt fizetsz, melyből tisztességesen megélhetek.

Munkástárs! Még most sem látod, hogy hazug, kétszínű beszéddel csak arra törekedsz, hogy eltoppítsák eszedet? Már láthatnád, hogy te nem vagy semmi más a főnökök szemében, mint egy géprész, melyet kihasznál a legvégső határig, a lehető legkevesebb költséggel. Te ódadod munkaadódnak fiatal éveidet, sőt éved legegységbe, nyomorult fizetésért és ezért hüen szolgálod mesteredet, aki kényszerít eltitkolni fogcsikorgatással fogadni elvélhetetlen, szemérmetlen, sértő magaviseletét, melyet veled szemben tanusít.

Te híven szolgálod őt, nap-nap után, folyton szemed előtt lebeg az ő érdeke. Te odaadod fizikai és szellemi erődet, tudományod és képességéd. És ha megbetegszel vagy megöregszel? Elismer-e munkaadód "munkatársának"? Vagy csak gép vagy-e, kire csak addig van szükség, míg használható vagy, hogy aztán a szemétre vagy az ócska rongyok közé dobjanak, hogy újjakkal cseréljenek ki? Mit remélsz öregesgedre? Ha megbetegszel, gondolsz-e családodra, feleségedre, gyermekeidre, szüleidre, ha tulságig menő munkád sirba visz legszebb éveidben?

Semmit sem ad munkaadód, semmit sem nyujt az állam. Ez a segédke helyzet ma és még rosszabbodik ez az állapot napról-napra, mert folyton bizonytalanabbá válik a mindennapi szükséglet megszerzése azáltal, hogy munkanélkülivé tesznek, hogy fiatalabb, olcsóbb és szofgodóbb munkanyaggal helyettesítsenek.

A mutban volt még kiltás, hogy az alkalmazott is önállósíthatja magát és ezáltal kivonhatja magát ezen gyalázatos helyzet alól, de ma már lehetetlen.

A gazdasági fejlődés oly gyorsan halad előre, hogy az ipari, mint a kereskedelmi téren, hogy megfelelő vagyon nélkül üzletet kezdeni lehetetlen. És ha valamely "kócos" mégis megpróbálkozik, üzlete folyton haldoklik és csak egyik napról a másikra él. Tehát az irodai segédnek fel kell hagyni azzal az álmodozással, hogy még ők is lehetnek munkaadók, azért, szervezkedjétek azon célból, hogy segítsetek megalakítani a szocialista köztársaságot és ezáltal eltörölni a bérabszolgaságot.

Ez az egyedüli, ami hátra marad, munkástárs!

Ne szolgáltsd ki magad munkaadód kenékedvének — és ne maradj szétforgócsolva. Nektek segédeknek is meg kell ragadni az alkalmat, hogy összeállva, egy erős szervezett tömörüljétek. Meg kell barátokoznotok azon gondalattal, hogy "egy mindnyájáért és mind egyért!" Csak akkor győzhettek. És ezért szervezkedjétek!

Hogy legyen a szervezet szervezve, hogy megvédje a segédke jogait és képviselje eredményesen érdekeit?

A kizsákmányolás ugyanaz mindenütt s ugyanaz a bizonytalan megélhetés. A veszett, megsemmisítő harc az, mely a mi osztályunkban dul, a legfőbb ok arra, hogy a segédkeket nem sikerült kivívniok annyit, mint más munkásoknak.

A megsemmítő egymás ellen dülő harc helyett, a munkásoknak együtt kell harcolniok, az egyesült tőkés osztály ellen. Az a szervezet, mely kiltással bír, az üzleti és irodai munkások központi szervezete Ausztriában.

Az Ü. és I. M. K. Sz. csak egy szakszervezet, mely hogy az összes munkásokat összehozza az egysült ipari harc érdekében. A kivétele ezen műnek természetesen csak együttműködés útján lehet. Ez az oka annak, hogy így szervezkedünk, hogy azután rendelkezessünk mindazon hatalommal, melyet egy szervezet megadhat. Nem akarunk tovább atól függni, amit jótékonyaság formájában elénk dobnak, hanem ki akarjuk vivni azon részt, mely nekünk jár a társadalom haladásában. Ezen cél felé hajt a mi energiánk. S mi meg tudjuk valósítani, ha felhasználjuk akaraterőnket és véget vetünk ezen örökös kizsákmányolásnak, melyet néhány here a mi rovásunkra elkövet. Akarj mint ember élni, hogy biztossátl jöljéted mindazok, kik tőled függnek. Az ut a végcélhoz csak egyenlőség útján vezethet. Mintha előre is hallanók sok hitetlen Tamás kérdését: Miért szervezkedjün épen-ezen szervezethe, mikor olyan sok más szervezet van? Igen, egyletek, társaságok, de nem szervezetek. Ezek két csoportra oszthatók. Az első ép semmit sem ér, csakugy, mint egy magántársaság, mert a főnökök segítik és egyáltalában nem képes megvédeni az alkalmazottak érdekeit. A másik azonban nagyon is veszélyes ránk nézve, mert ez a nemzeti zászló alatt evez, holott a munkásoknak nincs hazájuk, mégis, ez okozza a legtöbb harcot a munkások között. A gazdasági harcban pedig csak két nemzet létezik: a munkás és a munkáltató, a kizsákmányolt és a kizsákmányoló. A természetes helye a munkásnak a proletárok táborában van, itt kell összejönniök minden megkülönböztetés vagy szakma nélkül, hogy együtt álljanak, mikor a harc ellenségünkkel szemben a győzelemmel kecsesget. Sohasem fog a munkásosztály egy tekintélyes hatalmat felépíteni, míg az egymás elleni harcot meg nem szünteti.

Vajjon hallottad-e már, hogy osztrák munkaadó csupa hazafiságból egy szabad vasárnapot vagy jobb fizetést adott volna? Sőt azt sem szabad gondolnod, hogy a nemzet vezérei ma véleményen vannak. Az mind tudja, hogy jogtalanul cselekszik a munkásokkal szemben. A munkaadók mindent elkövetnek, hogy a munkások ne tehessenek semmit a saját érdekükben. És e célból a "nemzeti becsület" stb. jelszavakat folyton a fülebe dörgik, hogy a munkások elfeledjék harukat az ujkori rablókkal szemben, mialatt egymás között nézeteltérések folytán porlekednek. Ez által kétszeresen bünyösök, mert gazságuk teljes tudatában terjesztik az egyenetlenséget.

A szervezett haladásának természetesen utat szab azon tény, hogy leg többje többé-kevésbé öllszeköttetésben van egy politikai párttal. A pársz pártok is rendesen a nemzeti és más osztálykérdésekkel foglalkoznak, minél fogva a gazdasági kérdések háttérbe szorulnak. Munkástárs, nem látod a csalást, melyet a mestered elkövet, hogy téged ártalmatlanná tegyen harcodban?

Az üzlet és iroda munkái csak akkor juthatnak vívmányokhoz, ha oly szervezetbe tömörülnek, mely kizárja a munkaadó osztályt. Csak ilyen szervezet fejlődhet hatalommá és működhetik a tőkés osztály ellen, ami szükséges, hogy győzelmet kivívja.

Ezen szervezet az Ü. és I. M. K. Szervezete, melyhez tartozza és melyben válllvetve küzdve testvéreiddel együtt a végcélért, megszüntetjük a bérabszolgaságot.

Oaklandi szervezet jelentése.

Taglétszám 38. Készpénz állomány \$180. Könyvtárnak értéke \$100.00, mely nagyobb-részt tudományos művekből áll.

A legutolsó gyűlésünkön 3 új tag iratkozott be és 2 előjegyeztette magát.

M. Klein, titkár.

ÉHTIFUSZ BUDAPESTEN.

Néhány hete, hogy Budapestén szórványos éhtifusz megbetegedéseket észleltek. Azóta mind több és több eset adódott elő s most már közveszélyes mérveket öltöt a kór.

A budapesti "Népszava" a következőket írja róla:

Már nemcsak a külvárosok éhező népe között pusztít a veszedelmes kór, hanem behatolt a belváros fényes palotasorai közé is. Növeli a veszedelmet, hogy oly helyen fészkelődött be, ahol nagyon sok ember fordul meg — az Alkotmány-utcai törvényszéki palotában. Mintegy két héttel ezelőt gyanus körülmények között betegedett meg egy özvegy Baranyai Jánosné nevű asszony, aki takarítónő volt a törvényszéki palotában. Ötvös József fogházi orvos konstatálta, hogy az asszony éhtifusos. Nyomban értesítette a kerületi tisztiorvost, aki Baranyainét elszállította a Gellért-kórházba, egyben intézkedett, hogy a lakást fertőtlenítsék. Az összes butorokat elvitték és a fertőtlenítő intézkedésben desinficiáltak az egész családot. Miután pedig Baranyayék szobáját csak egy kis nyílás választja el egy másik szobától, amelyben Schreiner István szolga lakik feleségével és anyjával; őket is azonnal beszállították a fertőtlenítőbe, ahol mindnyájukat megfürdették. Horváth Ferenc törvényszéki bíró pedig eltöltötte őket a szolgálatlól.

A törvényszéken eleinte el akarták tikolni a dolgot, de a vézes hír csakhamar elterjedt az óriási épületben és valóságos pánikot okozott a s összes alkalmazottak között. Baranyayné hozzátartozói és szomszédjai ugyanis takarítást végeztek naponta a folyosókon és hivatalokban. A törvényszéken naponta átlag ezer ember fordul meg, akiknek élete forog e szerint komoly veszedelemben. De ki vannak téve a pusztító betegségnek a törvényszéki palota foglyai is, akik szintén közel vannak elhelyezve ahhoz a lakáshoz, ahol a kúteges tífusz előfordult.

A kórbonctani intézet boncoló-termében tegnap 280 orvostanhallgató előtt felboncolták Egonka Mária, 69 éves újságárusnő holttestét. Boncolás közben kiderült, hogy Egonka Mária kiütéses tífuszban halt meg. A rettenetes diagnózis nagy rémületet keltett egy a professzorban, mint a hallgatók körében. Nyomban megindult a desinficiálás és remélni lehet, hogy a veszedelem innen nem terjed tovább.

Persze sok helyen alaptalan rémület is támad, ha valaki hitetlen rosszul lesz. Mindjárt tífuszt gyanítanak.

Ma délelőt Molnár Mihály gyógyszerész-hallgató vitték be mint gyanus beteget a Baross-utcai lakásáról, Molnárnak azonban, mint kiderült, erős influenzaja van, s nem tífusza.

A Dob-utcai iskolában az iskolaszolga gyermeke lett rosszul s az anyja nyomban elvitte a László-kórházba. Az eset miatt az iskolát nyomban bezárták, fertőtlenítték s ma nem tartottak benne előadást sem. Az ijedelem azonban hiábavaló volt. A kis gyermek rosszul-létének egészen más oka volt s ma már ki is adták a kórházból, mert semmiféle ragályos baja nincs.

De sok helyen — sajnos — nem alptalan a félelem. Kedden a következő tífuszos betegeket vitték a Gellért-kórházba:

Kutséra Anna, 38 éves napszámosnő, Tömö-utca 36. Gálfi Teréz, 24 éves napszámosnő, Szerecsen-utca 26. Borscsuk István napszámos, aki az utcán esett össze. Lénárd János napszámos, Csongor-utca 24. Ebből a házból már három tífuszoszt szállítottak a kórházba, akik közül ketten meghaltak. Matroca Lipót, 23 éves munkás, Gömb-utca 6. Flórián Anna, cselédlány, aki betegen jelentkezett az István-kórházban. Itt fölverték és konstatálták rajta a tífuszt, mire a járványkórházba szállították.

A járvány terjedése rendkívül munkát ad a fertőtlenítő-intézetnek.

Tegnap új 20 embert vettek fel, akik a dezinficiálás körül segédkeznek. Ma bevonultak végre a katonák is. A hadtestparancsnok tiz egészségügyi közlegényét és két altiszteit bocsátott a főváros rendelkezésére. A telefonhálózat igazgatósága közli, hogy a járványra való tekintettel a fertőtlenítő intézetet a központon sztem bemondása nélkül is kapcsolják.

Nemcsak Budapestén pusztít az éhtifusz. Csernovitzban, Bukovina fővárosában is járványosan lépett föl. Egy elemi népiskolában három tanítónő és két gyermek betegedett meg. Az iskolát bezárták.

TÁRCA.

ESTI BESZÉLGETÉS.

Irta: Révész Mihály.

Fél hétre járt az idő. Ilyenkor már minden becsületes ügyvédi irodát becsuccnak. A Krausz doctor ur irodájában is szüntetelt már a munka. Hogy az iroda esze: Klein ur, meg az iroda jobb keze: Margit kisasszony, a gyorsíró és az írógépélj még mindig az irodában vannak, az anak tulajdonítható, hogy principális vidéken járt, fél hét óra tájban kell megérkeznie és az a Krausz-iroda tradícióhoz tartozik, hogy az iroda "személyzete" megvárja a principálist, ha az irodaórákon tul talál is megérkezni.

A posta már fél hatkor készen volt, a szobát meg egy-keftőre rendbe hozta a Margit kisasszony dolgos két keze. Munka nem volt, ha lett volna, sem izlett volna, a legény meg a kisasszony hát beszélgetni kezdtek.

Körülbelül egy hónapja ismerték már egymást. Megbarátkoztak. A leány messze lakott az Alkotmány-utcától, kiinn, a ligethez közel, az Arena-uton, a fiu meg szeretett esténként sétálni, egyezőval megismerkedésük után két hét múlva Klein urt elkísérte a kisasszonyt, egyszer-másszor már a villamoson is vele ment. Ez egyébként így is dukál.

Kezdetben nem beszéltek semmit, vagy ha beszéltek is, társalgásuk az irodán, az utcán, a villamoson, az időn, az álmon kezdődött és ott is végződött. A leány butácska volt, nagyon butácska, a fiut meg lefoglalták a nagy tervek, az óriási gondolatok, a milliói, a tanulás, a "rendes" élet megszokására való késztetés.

Hja, de a második héten már tereferéltek; pletykáltak, vitáztak, tréfáltak, évődtek egymással. A komoly, komolykodó, mogorvaskodó fiut szinte egészen átalakította ez a Margit. Néha az egész villamos népe két nézte, olyan józuen kacagtak, olyan gondtalanul nevetgéltek. Mostanában meg már, a harmadik hét elején, komolyra fordult mindjárt a beszéd sora.

Klein ur már ismerte a leány családját; a mamát, a szigorú özvegyasszonyt, a kis iskolás öcskéket és hugocsákat és Irmát, a nényét, aki még leány. A harmadik hét végén tehát már formálisan udvarolt a fiu a leánynak.

Az irodában persze szó sem lehetett udvarlásról. Alkalom sem adódott hozzá. Ami keveset beszélgettek, az is ügydaraboknak, leveleknek, végzéseknak, főkönyveknek, ügycsomóknak szólt. Az egy hónap óta, amióta a fiu betette a lábát a Krausz doctor irodájába, talán most beszélnek itt először — magukról, maguknak.

A fiu: Fél hét is elmúlt már. Az öreg csak nem jön. Várjunk hát rá. Maga már elmehtne, de hát én magával akarok menni, maga meg én velem akar jönni, ugy-e? Hát várjunk rá. (Szünet.) Várjunk, ugy-e? (Szünet.) Ülünk is le. Tessék helyet foglalni.

A leány: (Már felöltözött. Mosolyogva): Köszönöm. Csak a kalapomat tüzöm meg.

A fiu: (Évődve.) Furcsa ez a helyzet, ugy-e? Magunk vagyunk itt ketten — a család amottan hátul van. (Gondolkodik, folytassa-e.) Magunk vagyunk itt, ketten....

A leány: (közbevág) Még csak egy-két perc. Az öreg mindjárt itt lesz, mindjárt itt lesz.

A fiu: Semmi rosszra nem gondoltam, fiam. Kár volt közbevágni. Maga mire gondolt? Miért biztata magát azzal, hogy "az öreg mindgyárt itt lesz, mindgyárt itt lesz"?

A leány: (ártatlanul) Mire gondoltam? Semmire. Csak úgy megállapítottam, hogy nem sokáig leszünk itt ketten, magunk, egyedül.

Szünet. Krausz valóban megérkezik. Egy-két nyájas szó, kérdés, felelet, utasítás, köszönés, a leány meg a fiu elmennek. A villamosig nem beszélnek semmit. Furcsa, de olyan kellemetlen gondolatok lepték meg mindkettőjüket. Lehet, hogy az egyik azt gondolta, hogy a másik gondolt valamit és ezt az "azt gondolás"-t azután átszuggertálték egymásra.

A villamosban egy öreg bácsi, meg egy öreg néni hányták-vetették meg finánciális ügyeik állását. Azok mián nyugodtan tárgyalhattak.

A fiu: (szórakozottan bámul maga elé a padlóra) Hja, ilyen az élet....

A leány: (merészen) Mire gondolt?

A fiu: Arra, amit odafőn el akartam mondani, de aminek az elmondásában megakadályozott maga, meg a Krausz. Meghallgat most? Mert amit el akarok mondani, azt egyszer úgy is el kell mondanom. És megint csak a maga érdekében kell elmondanom és, megint csak a maga érdekében, mint előbb. Meghallgat most?

A leány: (szentimentálisan) Meg.

A fiu: (tulságos, ügyetlen, ideges heveskedéssel) Ha nem volnék olyan vakmerő legény, mint aminőnek születtem, meg aminővé az élet formált, halálra ijednék, sirva fakadnék, kétségbeesnék erre a pirulós feleltre. Maga most vallomást vár tőlem, ugy-e, sóhajtást, szerelmet, kérest, könyörgést, ígéretést, ahogy ezt regényekben, meg novellákban olvasta. Pedig mást kap. (Gyöngéden, nagy szeretettel a leány kezéhez kap és arcát egészen közel tolja ahoz.) Hallgasson meg figyelemmel, édes leányom és engedje meg, hogy egy eddig keserves élet künjaival ismertessem meg, ezzel együtt megtanítsam az élet nagy titkaira és hogy ezután kérhessek valamit. Meghallgat, ugy-e?

A Népakarat
NYOMDA
elvállal mindennemű
nyomtatványokat a
legszebb kivitelben a
legolcsóbb áráért.
516 E. 6th St., New York.

A TÁRSADALMI FORRADALOM.

— Irta Karl Kautsky. —

8. A szellemi termelés.

Két oldalról kell a proletár kormányának az anyagi és szellemi termelés egyesítéséhez és ezzel az utóbbinak mai anyagi korlátaitól való megszabadításához vezetni: Egyrészt a munkaidő állandó megrövidítése által az ugynevezett kézimunkásoknál, ami következménye a munka fokozódó termelőképességének, miáltal mind több idő marad fenn az anyagi termelés körül tevékeny szellemi munkája számára. Másrészt a műveltek fizikai munkájának szaporítása által, ami elmaradhatatlan következménye az utóbbiak rohamosan emelkedő számának.

Közelfekvő azonban, hogy ezen egyesülésnél a fizikai munka az életfentartás munkájává, a társadalom szolgálatában végzett szükséges munkává válik, a szellemi munka pedig szabad munkává, mint a szemlélyiség tevékenységévé, elszakítva minden társadalmi kényszertől. Mert a szellemi munka sokkal összeférhetlenebb az ily kényszerrel, mint a fizikai. A szellemi munkának a proletáriátus által való megszabadítása nem utópisták jámbor óhaja, hanem győzelmének gazdaságilag szükségeszerű következménye.

Végül még a szellemi termelés harmadik formája gyanánt a kapitalista uton kizsákmányoltat kell szemlélnünk. Ha a szellemi termelés három faja közül az első főleg a tudományt, a második a képzőművészeteket foglalja magában, úgy itt a szellemi tevékenység összes teréről lehet szó, főleg azonban a toll és a színpad hőseiről, kikkel mint kapitalista vállalkozók, kiadók, újságtulajdonosok és szingagatók állanak szemben.

A kapitalisztikus kizsákmányolás ezen fájának tovább folytatása lehetetlen lesz proletár uralom alatt. Ez azonban azon alapszik, hogy a kérdéses szellemi termelés csak költséges műszaki felszerelés és számos erő összeműködése által közvetíthető a közönséggel. Az egyes egyén egymagában itt mit sem tehet. De nem azt jelenti-e ez, hogy itt ismét a tőkés üzem alternatívája az állami üzem? S ha ez így van, nem szükségképpen fenyegeti-e az állami centralizációja a szellemi élet oly nagy és fontos részének azt a lehető legnagyobb bajjal, ami csak érheti, egyformasággal és stagnálással? Igaz, hogy az államhatalom megszűnik egy osztály szervévé lenni, de nem lesz-e egy többség szerve? Lehet-e a szellemi életet többségi határozatoktól függővé tenni? Nem-e minden új igazságot, minden új felfogást és érzést először csak egy törpe minoritás értett meg és küzdött érte? Nem fenyegeti-e az új rend a legkülönbözőbb terének éppen legjobb és legbátrabb szellemi előharcosait, hogy állandó konfliktusba kerüljenek a proletár kormányzattal? És ha ez az egyén művészi és tudományos fejlődésének nagyobb szabadságát biztosítja is, vajjon nem teszi-e ezeket több mint kérdésesekké azon bilincsek által, melyeket ez a szellemi tevékenységre rak ott, ahol az csak társadalmi eszközök segítségével folytatható? Komoly probléma fekszik itt előttünk. De nem megoldhatatlan.

Mindenekelőtt meg kell jegyeznünk, hogy valamint az egész termelésre, úgy a szellemi termelés társadalmi intézményeire nézve is eleve nem csupán az állam jön mint vezető és anyagot biztosító szerv

tekintetbe, hanem a község is. Egyedül ez által is akadályozzuk, már a szellemi élet minden egyformaságának és uralásának lehetőségét egy központi hatalom által. De emellett ellenszolgáltatás szellemi termelőhelyek kapitalisztikus üzeméért más szervezetek is tekintetbe jöhetnek: a szabad egyesületek, melyek a művészetet, tudományt, a nyilvános életet szolgálják és e tereken a termelést a legvalószínűbb módon fejlesztik vagy közvetlenül vállalkozói tevékenységet folytatnak. Már ma is számos egyetünk van, melyek színelőadásokat rendeznek, újságokat kiadnak, tudományos kirándulásokat intéznek stb. Mentől rövidebb a munkaidő az anyagi termelés terén és mentől magasabbak a bérek, annál inkább fog ez a szabad egyesületek rendszer fejlődni, növekedni fog úgy számban, mint a tagok buzgalma tekintetében, mint azon eszközökben is, melyekkel az egyesek hozzájárulhatnak a melyeket az összesség összehozni képes. Ezen szabad egyesületektől azt várom, hogy a szellemi élet terén mind nagyobb szerepet fognak játszani; számukra van fenntartva, hogy a tőke helyett ők szervezzék a szellemi termelést és vezessék azt, amennyiben az társadalmi természetű.

Tehát itt is nem nagyobb kötöttséghez vezet a proletár uralom, hanem nagyobb szabadsághoz.

A tanítás és tudományos kutatás megszabadítása az osztályuralom bilincseitől; az egyén megszabadítása a kizárólagos kimerítő fizikai munka nyomása alól; a társadalmi, szellemi munka kapitalisztikus termelésének helyettesítése szabad egyesületek üzemével: erre irányulnak a proletár kormány törekvései a szellemi termelés terén.

Látjuk, e kérdések a termelés terén sok helyen ellentmondó természetűek. A kapitalisztikus termelési mód azt a feladatot tűzte ki maga elé, hogy a társadalmi termelési folyamatát egységessé és tervszerűvé alakítsa. Ez a feladat oda irányul, hogy az egyes szilárd rend keretében vonja, melynek alá kell magát rendelnie. Másrészt ugyanez a termelési mód az egyént jobban öntudatra hozza, mint valaha, saját lábára állítja és a társadalomtól elválasztja. Jobban mint valaha kívánkoznak ma az emberek azon lehetőség után, hogy személyiségüket szabadon kifejlesszék, és más emberekhez való vonatkozásait annál szabadabban határozzák meg, mentől gyöngédebbek és egyénibbnek ezen viszonyok, tehát mindenekelőtt házassági viszonyait, de gondolkodók és tudósokként való viszonyukat is a külvilághoz. A társadalmi homály rendezése és az egyén felszabadítása, ez azon két történelmi feladat, melyet a kapitalizmus a társadalommal szemben támaszt. Látszólag ellentmondanak egymásnak és mégis egyidejűleg megoldhatók, mert mindegyikük a társadalmi élet különböző területeit érinti. Persze, aki mindkét területet egyformán akarja rendezni, az megoldhatatlan ellentmondásokba keveredik. Ezen török meg az anarchizmus is. Ez a kispolgárság reakciójából keletkezett az azt fenyegető és elnyomó kapitalizmus ellenében. A kis kézműves, aki hozzá volt szokva, hogy munkáját belátása szerint rendezze be, fellázadt a gyár foglye és egyhangúsága ellen. Ezzel szemben a szabad munka maradt, az egyén szabad munkája s ahol ez többé nem volt lehetséges, arra törekedett, hogy azt a szabad egyesületekben való társadalmi együttműködéssel helyettesítse, melyek önállóként állottak egymással szemben.

(Folytatjuk.)

A leány: (már bátrabban) Meg, meg.

A fiu: (Magszorítja a leány kezét és az arcát majdnem odaérinti a leányhoz) Édes Margit, kis gyermekem, maga, a három hét óta, hogy jobban megismerkedtünk egymással, azt hiszi, hogy én szerelmes vagyok. Ne tiltakozzék, kis mókusom, hiszen most is pirul és most is le-süti a szemét, mint három hét óta minden nap egynehányszor. Ne szóljon közbe, Mancikám, de maga is arra gondolt már kétszer-háromszor, hogy én el akarom csábítani magát. Sőt arra is gondolt, hogy feleségül akarom venni... Jól tette és okosan gondolkodott, mikor ezekre gondolt. Az ilyen kis mókusok arra valók, hogy szeressék őket; az ilyen szorgalmas kis leányok határozottan feleségnek valók; az ily gyorsan piruló kisasszonyok, akik pirulnak, mert olyanra is gondolnak, amire nem szabad, arra valók, hogy elcsábítsák őket... Okosan gondolkodott, mikor ezekre gondolt. Hiszen én három hét óta dében-este mindig kísérem magát. Bókot mondok. Hízlek. Szorongatom a kezét és simogatom az arcát... Eddig rendben van, ugy-e? Most jön a furcsaság. Én kötelességemnek tartom, hogy a maga érdekében bevalljam, hogy mégsem gondolkodott helyesen. Én nem gondoltam soha még csak egy pillanatra sem arra, hogy magát feleségül vegyem vagy szeretőmmé tegyem. Én nem vagyok szerelmes magába....

A leány: (pirulva, dacosan, hirtelen) Én se magába....

A fiu: ... nagyon helyes a felelet.... csak hogy én úgy akartam mondani, hogy "és én nem vagyok szerelmes magába, de akarom, hogy szerelmes legyek".... (Nagy szünet. A leány nem pirul már és erősen szemébe néz a fiúnak; ez állja a szigorú nézet.)... Ha maga nem volna olyan tapasztalatlan kis mókuska, mint amilyen, nem kellene sokat beszélnem. Alapjában véve okos leány maga, csak az életet nem ismeri. Az én mókusom csak mesés-könyvekből ismeri az életet. (Hirtelen.) Vagy tud maga valamit a legényszobák kegyetlen magánosságáról? Sejtí csak megközelítőleg is azt a sok piszkot, mocskot, féklyt, mételet, amely a szerelmet követi? Gondolt-e csak egyszer is arra, hogy örülnék gonosz tanácsadó a magány, különösen, ha ösztönörl van szó? A maga környezetében nem beszélnek soha az elbukottakról és hogyan is tudhatnák, hogy az eszeveszettek száguldó vér ereket meg százezreket hajt a mocsár világa lakóinak a karjai közé? Meghánnya-vette-e magában, hogy a szent tisztaság, a csudálni való szüzesség férfiembernél csak mese, mese, hazugság? Hogy ezret meg ezret tesz tönkre a szerelm ösztöne, mert a fonnyadtak szerelmét utálják, a tisztákét meg nem kaphatják meg? (Szünet.) Érti?

A leány: (halkan) Érttem. (Félősen): De mit akar?

A fiu: Semmit, semmit, semmit. Eddig az életnek azokról a titkairól beszéltem, amiket maga, kis mókusom, nem ismerhet. Most sor kerül a másikra, amit ígértem: az egy élet keservességeire. Mert maga még nem ismeri az én életemet. Hát most, most sincs sok mondanivalóm. Kinlódtam, szenvedtem, keseregtem, toporzékoltam, duhajkodtam, kiduhajkodtam magamat, mint annyi más. Már mérges is akartam inni, le is akartam ugrani az emeletről, főbe is akartam löni magamat. Nekem nem voltak gyönyörűségeim. Nem volt soha jóbarátom, szerettem, a szüleim meg mesze élnek. Emésztettem magamat és a halálra szántam. — Egyszer azután valami örült pillanat, valaminek a látása, talán észjárásom egy percére való tisztulása, valami óriási gondolatot adott. Ha már elszántam magam az elpusztulásra, legyen ennek nagy ára! Próbáljunk meg élni! Hohó! csak azért is élvezn fogom az életet! Hohó, élni akarok, gazdag akarok lenni, gázolni a gyávák gerincén, kacagni akarok a mások kinján, — kacagtak az anyémen is — élni akarok, élvezni akarok, megérezgülni! Hohó, neki az életnek... Hát — török-szakad — gazdag ember leszek....

A leány: És szeretője lesz sok, ugy-e, és engem is meg akar venni és most, már most kezd az alkudozást?

A fiu: Nem, kis mókus, a maga szerepe akkor már lejátszódott. Akkorra maga már asszony lesz, a más asszonya és akkor nekem nem is szabad ismernem magát. A maga szerepe, mókuskám, most kezdődik....

A leány: (kedélyesen) Érdekes, nagyon érdekes....

A fiu: ... most kezdődik és azzal kezdődik, amivel már megkezdődött. Én még nem vagyok szerelmes magába — ez az a pont, ez az a pillanat, édes kis aranyom, amikor egy csöpp kis félreértés végig-végig összedöntene az én hatalmas, nagyszerű tervemet, figyeljen hát, édesem — én még nem vagyok szerelmes magába, de akarok, akarok az lenni. Az isten szent szerelmére, ne értsen félre, nem erőltetem majd magamat, de érzem, hogy így lesz. Maga nem szép leány, nem feltűnő szépség, — ezer halad el mellettem naponként szebb — maga csak egy kis mókus, akinek föltűnően intelligens az arca, meg a szeme. De — kitanultam már — tiszta, mocsoktalan, szűz a szíve, a lelke. Kis mókusom, maga érintetlen leány még és nekem ez a maga széplételensége, érintetlensége, szent szüzisége kell.... Óriási terveim vannak és ha nem fejelem meg a szívemet és az agyamat, vége mindenk, mindennek, vége,

vége.... Pedig meg kell lenni, meg kell lenni! És bele akarok szeretni magába és meg fogom szeretni a tisztaságát, az egyszerűségét, a szüzességét, az érintetlenségét, rajongani akarok érte és azt akarom, hogy a maga szent képe a maga isteni tisztasága, megértő szeme sugara távolítsa tőlem a nőt, az utca leányát, az aszfalt asszonyát, mert beleőrülök abba a gondolatba, hogy ezek: a nő, az asszony, valami szép, frivol, pikáns arc — a vérem, a vérem visszahajt a régi életbe és akkor vége mindennek, mindenk vége.... Pedig meg kell lenni, meg kell lenni! (Könyök csurognak végig az arcán. Hosszu szünet. A leány hallgat, majd hirtelen megszorítja a fiu kezét.)

Végállomás. Leszállnak. Az Aréna-ut sötét, elhagyott.

A fiu: (minjtgy önkívületben) Margit, édes kis mókusom, megértettél, megértettél?....

A leány: (halkan, mintegy magának) Meg. (Hirtelen belekarol a fiuba.) Megértettelek. És megengedem, hogy velem jöjj addig, ameddig akarsz. Én nem eresztetek el....

A kapuban elcsattant az első csök. Klein az első pillanathban szégyelte magát, de azután nekivágott a mellékkutak sötét éjszakájának és sokszor, sokszor ismételte: — Meg kell lenni, meg kell lenni!

TAVASZ KEZDETE!

Az év leggyönyörűbb szakának fordulóházhoz érkezünk a tavasz kezdetével.

Milliók és milliók várják a tavasz langyos szellőit: várják, mert ez nem oly kegyetlen, mint az évnek téli időszaka. A tavasz rügyeket fakaszt, a rügyből levél és bimbó fejlődik, bimbóból virágok nyílnak, mely virágok illata szagosá teszi a levegőt. A fák, a növények, mind diszruhát öltenek fel; a nap lágyan és szeliden hinti sugarait a földre, mindez új életet, új erőt önt sok elkeseredett ember szívébe. Elnevezhetjük a tavaszt az örömszerzés évszakának. Nemcsak a fák, növények diszelegnek ilyenkor, hanem a csicsérgő madarak is vidámban röpködnek, fészket raknak, szaporodnak a falombok sűrűiben, új életet nyerne meg azok is.

És a szegény szülők gyermekei is egy új világot nyerne ilyenkor; játszhatnak, örvendzhetnek, nem fagy el kezük-lábuk a hiányos öltözetben, mert a tavaszi szél nem oly kegyetlen. Örvendzhetnek is a gyermekek, hisz ők még nem tudják, miért nem játszadozhattak a téli napokon, fogalmuk sincs, hogy mi a nyomor oka, mit jelent a szülők munkanélkülisége vagy más baja és gondja; ők csak játszanak, örvendenek a tavaszi zöld gyepnek és a zöld füzfá ágainak, melyek hajából sipokak csinálnak és a sipok fújásával is örömmel jelzik, hogy csakugyan tavasz van.

Minden, minden örvend a tavasznak és a természet nagy alkotásának.

És a munkásemberk örvendhetnek-e a mindenség szépségeinek? Nem, a termelés emberei nem örvendhetnek.

Azok, kik ösztől kezdve a városok utcáit, fázva s talán ehezve; és azok, kik talán dolgoztak, de kevesebb időt, mint szoktak, ezeknek az embereknek semmi okuk nincs örvendeni.

A szegény munkáslakásokban az apák azon aggódnak, hol lehetne munkát kapni és hogy lehetne pénzmaghoz jutni, hogy a munkanélküliség ideje alatt szerzett adósságait megteríthessék; és hogy a jövő évben ne érje őket az a csapás, amely alatt most nyögnek.

És míg ezek azon aggódnak, addig egy másik emberecsoport a munkáseztől felelített palotákban arról tanácskozik — hogy milyen is lesz a nyár? hova is mennek nyaralni, hol élégethettek ki minde a vágyait, hol is vannak a természetnek leglátványosabb vidékei, hogy oda utazzanak: ezen kívül sokat fecsegnek egymásnak, milyen az idej divat, melyik milyen drága tavaszi öltönyt készített magának — gondolataik csak szórakozás és pénzcsinálás járnak.

Ezeknek az embereknek szép lehet a tavasz! imádhadják a mindenség nagy urát, vasárnap mehetnek templomba, hogy hálát adjanak neki, büszkén sétálhatnak a városok parkjaiban és előkelő utcáin, az automobil villámgyorsasággal száguldhat el velük: és mi bámulhatjuk gummikerekkü kocsiukat, szép tavaszi öltönyeiket, göggyüket és a parkokban reggeli lovaglásukat és délutáni sétájukat.

Mire való is volna nekünk a tavaszi szép ruha, a kocsi, lovaglás és a szabad levegőben járkálás? Jó nekünk a mult évi nyári gunya is: mi nem megyünk nyaralni, mire beáll a forróság, mi ott lesznék a vas-, acél- és réz-olvasztó kemencéknel, izzó forróságban; oda nem kell ruha, ami van is, levétjük s csak talán a jövő télen vesszük elő.

Minek a tavasz szépségei, ha nap-nap után zárva kell lenni szépségeitől, műhelyekben, bányák mélyében azért a kereső mindennapi kenyérért — nekünk már nem is kell tavasz....

De kell nekünk is tavasz! Kell élet, hogy küzdjünk érte, reményünk biztat, hogy elérünk még egy jobb világot, amely világban azes örö-mökben, szépségekben mindenki részes lesz.

Lovász István.

ELVTÁRSÁK!
TERJESSZÉTEK ÉS VEGYÉTEK A
"NÉPAKARAT"-OT!

REGÉNY.

A kozákok.

Irta: Tolsztoj Leó.

IX.

(Folytatás.) (9)

Két kozák elment, hogy ágakat vágjanak, a melyre ráfektetik a hullát, egynehányan visszamentek az órházhoz. Lukasa és Nazarka a falu felé készültek. Utközben így szólt Lukasa barátjának: Aztán ne szőlj'ám neki, hogy én kiültelek!... Érted! Nézz körül s tudd meg, ott van-e nála az ember?

— Azután a Jamkához megyek; máma csapunk egy kis vígságot. Mi? — nevétték Nazarka.

— Ma volna a legjobb alkalom hozzá....
A kozákok pedig itták a pálinkát, a faluban reggelig aludtak....

X.

Három napra a leirt események után két szakasz kaukázusi gyalog katonaság vonult be Nowomlinszke. A szakácsok árkot ástak, fadorongokat hordtak össze s hozzáfogtak a dara főzéséhez. Egyik őrmester összeolvasta a legénységet. A szállásmesterek ide-oda futkostak az utcákon, mintha csak otthon volnának s kijelölték a tiszték és a legénység lakásait. Ide jön egy zöld láda; ott a kocsi és lovak, amelyek a legénység holmijait hozták. Itt a kapitány, a hadnagy és Onnisin Mihailowitz fog-nak lakni, ott az őrmester és így tovább. A felolvasás után elszedték. Fáradtak voltak, a hosszú utat kimerítette őket. Mint a méhek, züm-mögtek az utcán s anélkül, hogy a kozákokkal törődtek volna, kettesével, hármával, vidám beszélgetés között tértek kijelölt helyeikre. Felakasztották fegyvereiket és évődtek az asszonyokkal. Ahol a darát főzték, nagyon sokan összejöttek. Pipájukat foguk közé szorítva majd a felszálló füstöt, majd a lobogó lángot nézték. Tréfát üttek a kozákokkal és az asszonyokkal, amiért azok nem úgy élnek, mint az oroszok. Majd minden udvarban lehetett katonát látni. Néhol hangos veszekedés támadt, amiért az asszonyok nem akarták nekik odaadni a konyhaeszközöket. A gyermekek félrebújtak anyjuk ruhája mellé s haragosan néztek ki a kunyhókból, leültek a padokra és onnan nézték a nyüzgő katonaságot. Komoran, szótlanul ültek, mintha cseppet sem érdekelnék őket az orosz katonák.

Olenin, ki három hónap óta szolgált a szá-zadnál, Ilja Wassiljevicsnél kapott szállást. Kül-sőleg nagyon megváltozott; bajszát és oldal-szakált viselt. Arca üde, pozsgás volt. A tiszta fekete frakk helyett piszkos fehér eszterekát hordott és fegyvert; a frissen vasalt kemény

gallért piros posztó gallér váltotta fel. Ugy volt öltözve, mint a cserkeszek, de nem jól állt neki. Mindjárt fel lehetett benne ismerni az oroszot. Különbön elég jó kedvűnek látszott.

— Itt volnánk Dimitri Andrejeurits, mondta Wanuska Oleninnel, aki egy kaukázusi lovon ült. Wanuska hozzá fogott a csomagok lerakásához.

— Biz ez egy cseppet sem neveltség dolog, — mondta rossz kedvvel Wanuska. — Ezek itt semmire se bécisülnek minket. Szóba sem állanak velünk. Ezek nem is oroszok.

— Miért nem fordultál az előjáróhoz?

— Tudom is én, merre a pokolban lakik.

— De hát mi lelt téged, Wanuska, kérdezte tőle Olenin. Wanuska tovább mérgelődött.

— Piha! Micsoda egy háztartás ez itt. A há-zigazda bizonyára csatangol valahol, a felesége meg, az a vén boszorkány.... Csak arra vagyok kíváncsi, hogy fogunk itt élni. Rosszabb volt, mint a tatároknál.... Vigye az ördög az egészét.... Csak jönne már a házi gazdánk... Valami halászatot, vagy isten tudja hol van!...

— Az már igaz, hogy mivelélek más világ van. Mi? Wanuska? Olenin fel akarta vidítani Wanusját, de a továbbra is rossz kedvű maradt.

— Hát egy tatár többet ér? Hé! Wanuska? szölt Olenin. Leszállt a lóról és átadta Wanus-jának.

— Ön könnyen nevet, meghiszem azt!
— Hagyd el Iwan Waszilitsz. Sohse busulj, nevetett Olenin. Várj rám, majd én beszélek a háziakkal, mindent rendbe hozok velük, majd meglátod, milyen pompásan fogunk élni. Sohse bosszankodj!

Wanuska egy szót sem szólt, csak a fejét rázta. Ő csak az urát látta Oleninben, Olenin meg a szolgát Wanusjában. És nagyon elcsodálkozhattak volna, ha valaki rájuk fogna, hogy úgy vannak egymáshoz, mint barátok; és mégis barátjai voltak egymásnak, anélkül, hogy tudták volna. Wanusja tizenegy éves korában került Oleninéhez, ki szintén annyi idős volt, mint Wanusja. Mikor Olenin tizenöt éves volt, elhatározta, hogy tanítani fogja Wanusját és tanította is őt, sőt a francia olvasást is kezdte vele, mire Wanusja nagyon büszke volt.

Olenin felfutott a lépcsőkhöz és benyitott az előszobába. Marjanka, ki csak egy rózsaszínű ingben volt, mint ahogy a kozák asszonyok ott-hon szoktak lenni, ijedten ugrott fel; bő új-napi legelő részével arcát takarta el. Olenin be-lépett. A fiatalos kíváncsiságával nézte a lány gyönyörű termetét; az ingen áttetszett idomai-nak teltségét. A leány rettegve nézett nagy, ke-rek szemével a fiatal tisztre. Hm.... Ez a házi kisasszony, gondolta Olenin mosolyogva; azután benyitott a másik szobába, ahol Ulitkát találta.

— Jó napot, anyókám! A lakás végett jövök. Az asszony megfordult, anélkül, hogy helyé-

ről felkelt volna.
— Miért jöttél? Ki akarsz gynyolni.... Mi? Majd megtanítalak én gynyolódni.... A nyavalya-törés essen rád!... kiabált Oleninre.

Olenin, ki azt gondolta, hogy az egész csapatot ujjongva fogadják s barátságos szives-séggel engedik át nekik lakásaikat, meglepetve állt meg a nem várt fogadtatás láttára. Anélkül, hogy felingerelte volna magát, nyugodtan meg akarta mondani, hogy a lakást meg fogja fi-zetni, de az asszony nem engedte szóhoz jutni.

— Miért jöttél ide! Várj csak, míg a ház gaz-dája haza jön, majd megmutatja az az utat. Nem kell nekem a pénz. Bár ne is láttalak volna! Ugy-e jó volna telefűtőlni a házat, az-után megfizetni. Hangja rekedt volt a hangos kiabálástól. Olenin nem jutott szóhoz.

— Wanusjának igaza volt — gondolta Ole-nin. — Még jobb egy tatár, mint egy kozák. A mikor kilépett, épp akkor futott át Marjanka az előszobán, még mindig a rózsaszínű ingben, de arca egészen a szeméig, fehér kendővel volt betakarva. Gyorsan futott le meztelen a lépcső-khöz; lenn megállt; nevetésbe tört ki, amint Olenin után nézett, azután elfutott.

A leány ruganyos, fiatalos járása, a villogó szemek tüze és a nyulán, karcsu termet még jobban elbájtolták Olenint. — Ez az igazi — gondolta.

— Lásd Wanusja, szölt később a szolgájá-hoz — a leány is olyan vad.

— La femme — mondta ünneplés hangon Wanusja....

XI.

Este felé a házi gazda is megjött; amikor értesült, hogy a lakásért pénzt ajánlottak, meg-nyugtatta feleségét.

Csakhamar be is rendezték Olenin szobáját, amelyért három rubelt fog havonként fizetni. Olenin fáradt volt, hamar lefeküdt. Amint este felé felébredt, megmozdított, vacsorázott, ciga-rettára gyujtott, azután az ablakhoz ült. A hő-ség alábbhagyott. Az átellenes házak sáfsádelén csillogott a lemenő nap sugar. A levegő hűvö-sebb lett. A faluban csend volt.... A katonák fáradtak voltak. A kozákok még nem jöttek haza a mezei munkából. A csorda is künn volt még.

A ház, melyben Olenin lakott, majdnem a falu végén volt. A távolból, a Tereken túl, rit-kán egy-egy lövést lehetett hallani.... Olenin kényelmesnek találta lakását.... három hó-napi táborozás után jól esett a gondatlan pihe-nés.... Lelkében nagy nyugodtságot érzett. A tábori életre, a kiállott fádalmakra gondolt. Moszkvai emlékei rég elmosódtak.... Ugy érezte új életet kezdett meg... Erőteljes, egészséges életkedvet érzett magában. Miközben az ut-ára tekintett, ahol apró gyermekek ugrándoz-tak, arra gondolt, mily meglegedett, nyugodt életet fog ebben a kozák faluban folytatni.

(Folytatjuk.)

EGYLETI HIREK

Felhívom azon szervezeteket, melyeknek a könyvkereskedéssel szemben tartozásai vannak, hogy f. h. végig okvetlen leszámlálni sziveskedjenek.

Gonda, könyvkereskedő.

Felszólítom mindazon osztályokat és egyes elvtársakat, kiknél még naptár van, hogy az eladottakkal haladéktalanul számoljanak el.

Gonda, könyvkereskedő.

SZERVEZETEK ÉS ELVTÁRSÁK FIGYELMÉBE!

Értesítjük mindazon osztályokat és egyes elvtársakat, kik Somogyi Mihály szervezött körükben óhajtnák, hogy levelezéseiket a következő címre küldjék: M. Somogyi, c.o. M. Spitzer, 1439 So. 3rd St., St. Louis, Mo.

A Munkás Betegsegélyző Szövetség I. osztálya április hó 3-án, pénteken este 8 órakor tartja rendes ülését helyiségében 404 E. 6th St. Titkár.

SZERKESZTOI ÜZENET.

L. és B. Tessék a kérdést érthetőbb formában megismételni. Ennyiből nem állapíthatjuk meg, hogy van a helyes sor.

B. L. Phila. Örömmel várjuk a jelzett közleményeket.

Herker. Köszönjük! A folytatásnak készsággel adunk helyt.

K. R. St. Louis. Alkalmilag felhasználjuk.

Lövész. A versre nézve igazza volt.

KIADÓHIVATALI ÜZENETEK.

Felkérem Kun Mihályt, sziveskedjen címét velem tudatni. Corner Cedar and Washington St., 361, Newark, O. Turucz Pál.

LAPUNK MEGBIZOTTAI.

New York, N. Y. Szerkesztőség, 516 E. 6th St. Cleveland, O. S. K. Horváth, 3536 W. 66th St. Brooklyn, N. Y. Mandula Sándor, 258 Heyward St. E. Pittsburg és környéke. L. Steger, P. O. B. 385. Schenectady, N. Y. Tóth Lajos, 109 7th Ave. Passaic, N. J. Bujáky János, 14 Grand St., Garfield, Newark, N. J. Róna D. 130 Boyden St. St. Louis, Mo. Harangozó P., 202 Sould St. Elizabethport, N. J. A. Gallé, 257 Livingston St. Barabert, O. Botos Imre, 244 Mulberry St. Milwaukee, Wis. L. Horváth 619 3rd St. San Francisco, Cal. B. Fischer, 883 McAllister St. Philadelphia, Pa. Frencl, 196 Randolph St. Buffalo, N. Y. J. Popovits, 394 Tonawanda St. McKeesport, Pa. Debreceny B., 143 2nd St. New Brunswick, N. J. Kovács, 41 Somerset St. Springfield III. Székely János, 803 N. 7th St. Cincinnati, O. John Juhász, 1041 Central Ave. Bridgeport, Conn. C. Wellner, 53 Cherry St. Hartford, Conn. M. Schultze, 52 Grand St. Lynn, és Boston. Czapp István, 4 Selsebe. Chicago, Ill. L. Nagy, 27 Irving Ave. Newark, O. Turucz Pál. Divernon, Ill. Janka István. Erie, Pa. Tóthi Béla, 548 W. 19th St. Oakland és vidéke, Cal. M. Klein, 516 18th St., Oakland, Cal. Peoria, Ill. J. Takács, 625 Fishgate St. Columbus, O. J. Jergasits, 253 2nd St. Allegheny, Pa. H. Gyékis, 803 East St. North Tonawanda, N. J. Mayer, 229 Frederika St. Ezeken kívül az egyes szervezetek által megválasztott sajtó-bizottsági tagok fel vannak hatalmazva előfizetést felvenni és azt nyugtázni.

AZI. W. W. MAGYARLOCALJAI.

"Amerikai Magyar Nyomdász-Szervezet." (Industr. Typographical Union, Local No. 161, I. W. W.) Gyűléseit tartja minden hé 1-5-ös és 3-ik vasárnap délután, a Szabadság vendéglőben, 512 E. 6th St. Levélcim L. Lefkowitz, 516 E. 6th St. (Népakarat-nyomda).

A chicagói Ladies Tailor Local Union, No. 538. I. W. W. Gyűléseit tartja minden hé 1-5-ös és harmadik keddjén este 7 órakor, 8-10 Clark St.

A Philadelphiai Magyar Ipari Munkások Vegyes Gazdasági Csoportja (Hungarian Mixed Local No. 404, I. W. W.) gyűléseit tartja minden hé 1-5-ös vasárnapján, d. u. 2 órakor és minden negyedik csütörtökön este 8 órakor 900 Parrish St. Pénzügyi titkár Parker Lev. 948 N. Randolph St., köze minden osztályt érdeklő levél intézendő.

I. W. W. L. U. 25 Br. 2. (I. W. W. Newarki Magyar Vas- és Fém munkások Csoportjának helyiségén) 20 West St. Plavetzky-száloda. Hivatalos óráit tartja minden szombat este 8-10 óráig. Beiratási díj 30c. Havi járulék 25c. Felhívjuk magyar munkásainkat a beiratkozásra. Adler Lajos, titkár.

A Magyarajku Bádógosok és Szerelők Szakegylete. 1567 2nd Ave. I. emelet (Uj világ kávéház). Össze- jövetel minden kedden este 10-12 óráig és vasárnap délután 9-12-ig. Elnök Fazekas Lajos. Jegyző Pasz- kesz Miksa, lakik 426 E. 84th St.

T. M. E. M. Betegsegélyző Egylet.

Alapították 1904. április 4-én.

Gyűléseit tartja minden hé 1-5-ös vasárnapján d. u. 2 órakor a Fortune Hallban, 226 5th St., Spring- field, Ill.

Tiszviselők. Elnök: Szívós János, alelnök: Nyilas András, titkár: Gy. Németh András, jegyző: ifj. Nyilas György, 1516 Sangamon Ave., pénztárnok: idj. Nyilas György, ellenőr: Gy. Németh Ferenc, pénzügyi bizottságok: Bányai István és Szívós György, helyi betegelőgató, Nomenyi Károly, vi- déki: Boda András, temetés rendező: Bányai István, ceremón: Kertész János, szv. ügyk.: idj. Nyilas György, Sangamon Ave., Springfield, Ill.

MUNK. BET. ÉS ÖNKÉPZŐ SZERVEZET.

Munk. Bet. és Önk. Szerv. I. osztálya, Brooklyn. Üzleti ülését tartja minden hé 2-ik kedd estjén és képzőgyűléseit minden harmadik vasárnap este 8 órakor. 5 Boerum Street. Elnök Ondk János, 16 Utica Ave., Brooklyn. Alelnök Shebl József, 401 Central Ave., Brooklyn. Titkár Mandula Sándor, 258 Heyward St., Brooklyn. Pénztárnok Barnóczy Mihály, 75 Meserole St., Brooklyn. Hivatalos orvos M. B. Pearlstein, 309 Hewes Street, cor. Harrison Ave., Brooklyn, N. Y.

EGYLETI KALAUZ.

I. osztály. New Yorki Szocialista Munkásszervezet együletihelyisége 516 E. 6th St. Üzleti ülését tartja minden hé 1-5-ös vasárnapján Minden szombat este és vasárnap délután vita vagy felolvasás. Vendégeket szive- sen fogad a szervezet.

II. osztály. New Yorki Szocialista Munkásszervezet II. osztályihelyisége 1567 2nd Ave Uj Világ kávéház I. em. Minden szombat este vita vagy felolvasás. Vendégeket szivesen fogad a szervezet.

III. osztály Brooklyn magy. szoc. k. öze 5 Boerum St. (Soc. Labor Club helyiségében) van. Titkár Karl Ste. fankó, 35 Schole St. hová minden levél intézendő. Min- den hé 1-5-ös vasárnapján d. u. 2 órakor képzőgyűlés és minden 3-ik szombat este 8 órakor összejövetel. Gyony- rú és gazdag könyvtár. A tagok rendelkezésére.

IV. osztály. Passaic Magyarajku Szoc. Köre Gyűlé- seit tartja minden hé 1-5-ös vasárnapján a kör helyi- ségében. Lehekő-féle saloon 182-3rd st.

V. osztály. Elizabethport szoc. munkás Szervezet. Gyűléseit tartja a Knoll-féle Hallban 463 East Jersey st. cor. 5th St. minden 3 szombaton vita vagy felolvasás. Utolsó szombaton üzleti gyűlés, Titkár: M. Oppman, 243 Insee Pl.

VI. osztály. Newark Szoc. Munk. Szerv. Üzleti ül- séit tartja minden hé 1-5-ös vasárnapján és a többi szom- baton vita vagy felolvasás. 20 West St. Plavetzky szalon helyiségében. Titkár Adler Lajos, 134 West St.

VII. osztály. Schenectady-i Szocialista Munkás Szer- vezet helyisége 805 Duane Ave Sasz József helyiségében. Gyűléseit tartja minden hé 2-ik szombat este 8 órakor és minden hé 4-ik vasárnap d. e. 9 órakor. 834 Albany St. Kurung elvtársát. Titkár A. Baa 82 W.ley St.

VIII. osztály. Pittsburg és környéke Szocialista Munkás-Szervezet minden hé 1-5-ös vasárnapján d. e. 8 órakor üzleti gyűlést és minden szombat este 8 órakor vita-estély vagy felolvasás tartatik magánhelyiségé- ben 335 Beech Street. E. Pittsburg titkár M. Weisz Lev. titkár L. Gross P. o. Box 385. A szervezetet érdeklő levelek ide címezendők.

IX. osztály. McKeesport Magyar Szocialista Munkás szervezet saját helyisége 149 2nd St. Üzleti gyűlés minden hé 1-5-ös vasárnapján délelőtt, minden harmadik vasárnap este. Titkár M. Braun, Levelező titkár Rndv-cky Béla e. o. Rosenberg 328 5th Avenue, hová minden a szervezetet érdeklő levelek küldendők.

X. osztály. San Franciscoi Szoc. Munkásszervezet. Gyűléseit tartja minden hé 1-5-ös vasárnapján, a többiek- ben vita vagy felolvasás. A szervezet helyisége 883 Mc. Allis- ter St. Titkár: Stern M. cor. Scott and Chesnut St. Szer- vezetünket érdeklő leveleket kérem ide címezni.

XI. osztály. Chicagói Magyar Szocialista Munk. Szer- vezet (Hungarian Branch of the Socialist Labor Party.) Titkár J. Timár, 1949 W. 25th St. Minden a szerv. érdeklő levelek ide küldendők. Gyűléseit tartja minden hé 1-5-ös vasárnapján, d. u. 2 órakor. 1949 W. 25th St. magánhelyiségében.

XII. osztály. Hartfordi Szoc. Munk. Szerv. P. u. és lev. titkár Burger Dezső, 386 Park St. Pénztárnok Lukács János. Gyűléseit tartja minden hé 4-ik vasárnap- ján 34 Elm St. S. L. P. Hall.

XIII. oszt. Pénzügyi titkár és jegyző Rochlitz G., levelező titkár Tudor J., 825 N. Lawrence St., hová minden a szervezetet érdeklő levelek címezendők. Üz- leti gyűléseit tartja minden hé 1-5-ös vasárnapján d. u. 3 órakor, 800 Parrish St. (magánhelyiség). Minden szombat este felolvasás vagy vitatestély.

XIV. osztály. Buffalói Szocialista Munkásszervezet. Levelező titkár I. Konesek, 36 Hoffman Pl. Hová min- den a szervezetet érdeklő leveleket küldendők. Pénztár- os Erdélyi A. Gyűléshelyiség 174 Astin St. Gyűlések, fel- olvasások és vita estélyek minden szerda este. Magán- helyisége nyitva minden este.

XV. osztály. A St. Louisi Marx Károly Munk. Önk. Egylet. Magánhelyisége nyitva minden este. Titkár M. Spitzer 1430 So. 3rd St. Összejövetelt tartja hetenként háromszor a következők szerint: Kéki napokon ol- vasó, 1. és 3. csütörtökön szobla ülés, a többi csütörtökön rethorikai előadások. Vasárnap délutánul szórakoz- tatásra szánt előadást összejöveteleket.

XVI. osztály. St. Louisi Marx Károly Munk. Önképző E- gyet. Dandari osztály, dalóráit tartja minden vasárnap d. e. 10-12 óráig. Üzleti ülését minden hé 2-ik szom- baton. Titkár László Sándor 2401 N. 9th Street Minden a =alárdát érdeklő levelek ide címezendők.

A St. Louisi Marx Károly Munkás Önképző Egylet né- 10. osztálya. Gyűléseit tartja minden csütörtök d. u. fel 2-4-öt fél 8-ig.

XVII. osztály. „Baltimorei Localpointi Szoc. Munk. Szerv.” gyűléseit tartja minden harmadik, havi ülését pedig minden első vasárnapján a hónapnak délelőtti óráiban, a Labor Lyceumban, 1011 E. Baltimore St. Lev. titk. Ch. Varró 14 N. Curly St.

XVIII. osztály. Bostoni [Mass.] Szocialista Munkás Szervezet. [Hungarian Branch of the S. L. P.] üzleti gyűléseit minden hé 2-ig hétfőjén, gyűlés után vita; és minden negyedik vasárnap képző gyűlés, 1165 Tremont St. Room 1. Boston, Mass., a S. L. P. helyiségében.

XIX. osztály. Chicagói Szocialista Munkásszervezet (Hungarian Branch of S. L. P.) magánhelyisége 698 Fulton Street. Üzleti ülését tartja minden hé 1-5-ös vasárnap d. u. Minden szombt este vita vagy felolvas- ás. Az elvtársak mindenféle ügyekben utabiztatást kapnak. A szervezetet érdeklő értesítések A. Tomory, 698 Fulton St. levelezőhöz intézendők.

XX. osztály. Cincinnati-i Szocialista Munkásszervezet. Üzleti gyűléseit tartja minden hé 1-5-ös vasárnap d. e. 9 órakor. Minden vasárnap d. e. vita vagy felolvasás az S. L. P. Sectió helyiségében 1414 Race st. hol belépni óhajtó tagok jelentkezhetnek. Levelező Pál János 521 Oliver St.

XXI. osztály. New Brunswick Szoc. Munk. Szerv. Gyűléseit tartja minden hé 2-ik vasárnapján. Titkár: Ur J. 256 Neilson St.

XXII. oszt. Oakland és Vidéke Szoc. Munk. Szerv. Lev. titkár Klein M. 516 18th Street, Oakland, Cal. Üzleti ülését tartja minden hé 3-ik vasárnapján d. u. 2 1/2 órakor minden hé 1-5-ös vasárnapján vita vagy felolvasás tartatik 137 17th St. (Castle Hill) Oakland Cal.

XXIII. oszt. A Peoriai Magyar Szoc. Munk. Szer- vezet. Levelező és pénzügyi titkár Takács István, köze minden írásbeli megkeresés intézendő [lakik 925 Fishgate St.] A szervezet minden hé 1-5-ös vasárnapján d. u. 2 órakor havi- és minden 3-ik szombatján képzőgyűlést tart 3102 S-Adams Street, Berger Hall-ban.

XXIV. osztály. Chicagói Szoc. Munk. Szerv. 9. k. osztálya. Titkár Ch. Jenev 920 Clybourn Ave., köze minden a szervezetet érdeklő levelek intézendők.

XXV. osztály. Newark, O. Szoc. Munkás Szervezet Üzleti gyűléseit tartja minden hé 1-5-ös vasárnapján képző gyűléseit minden második vasárnapján Baltimore St. 389 magán helyiségében Lev. titkár Sipos János, 395 Baltimore St. köze minden a szervezetet érdeklő leve- lek intézendők. Pénztárnok Botos Antal, jegyző Vada Péter.

XXVI. osztály. Columbus, O. Marx Károly Önké- pző Kör. Titkár Jergasits János, akiezh minden írásbeli közlemény intézendő, és ki szivesen ad min- den felvilágosítást. Címe: 253 Second Street, Co- lumbus, Minden vasárnap délután vita vagy felolvasás a szervezet helyiségében S. 404 Welch Ave.

XXVII. osztály. Allegheny, Pa. Üzleti gyűléseit min- den hé 4-ik szombatján este 8 órakor. képző gyűléseit minden hé 2. 3. szombat este tartja a szervezet magán- helyiségében 805 East St. Titkár H. Gyékis, lakik 808 East St. hová minden a szervezetet érdeklő levelek in- tézendők.

XXVIII. osztály. Bridgeport Conn. Lev. titkár A. Naményi, 140 Arch St. Minden vasárnap d. u. fél 3 órakor összejövetel. Rendes havi ülését minden hé 1-5-ös vasárnapján d. u. 1/2 órakor tartja a Rákóczy kávéház külön terében Pine St.

XXIX. oszt. E Chicago Id. Titkár Gyurgyik János. Box 486 Üléseit tartja minden hé 1 vasárnap d. u. 3-tól minden vasárnap vita és társas összejövetel. Helyisége a Szécsi-féle Hall-ban van.

XXX. osztály. Cleveland East Side Szoc. Munkás Szervezet. Gyűléseit tartja minden hónap első és harma- dik csütörtök este, titkár Zuecker M. 4415 Woodland Ave köze minden a szervezetet érdeklő levelek címezendők. Egyleti helyiség 2695 E. 79th St.

A Milwaukeei Magyar Szoc. Önképző és Dalkör. Tiszviselők: Titkár A. Pieben, pénztárnok Marák János, szervező-bizottság: Löwy Armin, Veninger Vince, Pálesik Mihály, Korneth Kornél; jegyző Ve- niger Vince, könyvtárnok ifj. Mayer József, ellen- őrk Merdler Zoltán, Oprics Jánosné, lapmegbízott Horváth Lajos, 619 3rd Street.

MUNKÁS BETEGSEGÉLYZŐ SZÖVETSÉG.

20 West St., Newark, N. J. Az összes levelek Fekete János p. u. titkárhoz, 74 So. Orange Ave., Newark, N. J., intézendők. A köz- ponti titkárral hivatalos ügyekben lehet beszélni minden szerdán és pénteken este fél 8-tól fél 10-ig. Intéző bizottság: Székely: Newark, N. J. Gyűlé- seit tartja minden hé 1-5-ös vasárnapján d. e. 9 óra- kor:

Elnök: Fradrich Ferencz, 181 Howard St.; alelnök: Edison Lajos, 74 S. Orange Ave.; lev. és pénzügyi titkár: Fekete János, 74 S. Orange Ave.; pénztár- nok: Kish János, 141 West St.; számvizsgálók: Lin- hardt Antal, 85 Sussex Ave., Newark, N. J., Pollák Bertalan, 33 Monroe St., Passaic, N. J., Székely Já- nos, 89 Jersey St., Patterson, N. J., szervező: Adler Lajos, 134 West St., Newark, N. J., jegyző: Vörös József, 220 3rd St., Elizabeth, N. J., ellenőr: Fischer M. 139 Ripley Pl., Elizabeth, N. J., Herczeg Lajos, 1168 2nd Ave., New York City. Bridgeporti Beteg- segélyző Egyletek ügykezelője: Róna Dezső, 136 Boyden St., Newark, N. J.

Osztályok: I. osztály. New York. Elnök Schwarz Vilmos. P. u. és lev. titkár Fisher Samu, 516 E. 6th St. Pénz- tárnok Buxbaum Gyula, 1685 First Ave. Hivatalos orvos Dr. Hohenberg E. 608 E. 6th St. Telephone 2075 Orchard. Gyűlések minden hé 1-5-ös és 3-ik péntek- kori helyiség 404 E. 6th St., Hunyadi Hall.

II. oszt. Elnök Németh István. Pénzügyi titkár So- hárd István 2049 W. 29th St., pénztárnok Szemenyei Imre, 3711 W. Lorain Ave. Gyűléseit tartja minden hónap 3-ik vasárnapján délelőtt. Hivatalos orvos Dr. Francisci, 3242 Lorain Ave.

III. osztály. New Brunswick, N. J. Elnök Szabó S. Titkár Zsolnay Géza, 303 Mercer St. Pénztárnok Wallius József, 300 Neilson St. Gyűléseit tartja min- den hé 1-5-ös vasárnap, 303 Neilson St.

IV. osztály. Hartford, Conn. Elnök Frank Knotek. P. u. és lev. titkár Schultze M. 52 Grand St., hová az osztályt érdeklő levelek küldendők. Pénztárnok Kaszaj Gy. 46 York St. Üzleti ülését tartja minden hé 3-ik csütörtökjén este 8 órakor, felolvasásokat tart minden hé 1-5-ös vasárnap délután.

V. osztály. Elizabeth, N. J. Elnök Bóth S., P. u. és lev. titkár Csontos János, 457 Bond St. Pénztárnok M. Horváth, 145 Insee Pl. Orvos Dr. Stein Emil, 155 2nd St. Gyűléseit tartja minden hé 3-ik kedd estjén.

VI. osztály. Detroit, Mich. Elnök Szabó Imre. Pénztárnok Vers József, lakik 2266 Jefferson Ave., p. u. és lev. titkár Simonffy Sándor, 8 Vanderbilt Ave. W. Detroit. Gyűléseit tartja minden hé 4-ik vasárnap- ján, d. u. 2 órakor 2132 Jefferson Ave., W. Detroit.

VII. osztály. Lynn, P. u. és lev. titkár Dobrovits András. P. O. Box 35.

VIII. osztály. Newark, N. J. Elnök Rörich J. Pénz- tárnok Rettig Károly, lakik 47 Mercer St. Pénztárnok és lev. titkár Edison Lajos, 74 So. Orange Ave. Gyűlé- seit tartja minden hé 3-ik csütörtökjén, 20 West St. Hivatalos orvos Dr. L. Weisz, 227 So. Orange Ave. Rendelő órák délelőtt 8-10-ig, délután 1-3-ig, este 6-8-ig. Minden havi gyűlés előtt való kedden tiszt- viselő gyűlés.

IX. osztály. Buffalo, N. Y. Elnök Singer J., ale- lnök Fekete Gy., pénztárnok Buss István, levelező és pénzügyi titkár Heim András, lakik 18 Rano St., hová minden az osztályt érdeklő levelek intézendők. Gyűléseit tartja minden hé 3-ik vasárnapján.

X. osztály. Erie, Pa. Elnök Tóthi Béla, titkár K. Horváth Gy. 2nd St. Hová minden az osztályt érdeklő levelek küldendők. Pénztárnok Stephan Gy. Orvos Dr. Ackermann, lakik 9-ik 11 W. St. Telephone Mutual YL1447. Gyűléshelyiség 831 W. 2nd St. Gyű- léseit tartja minden hé 1-5-ös és 3-ik szombatján este 8 órakor.

XI. osztály. Orange, N. J. Elnök Szokonya András. Pénztárnok Végzeser János. P. u. és lev. titkár Paul- lik Lajos, lakik 230 Valley St., hová minden az osztályt érdeklő levelek küldendők. Gyűléseit tartja min- den hé 3-ik péntekjén, este 8 órakor, 101 Nassau St.

XII. osztály. Milwaukee, Wis. Elnök Horváth L., Pénztárnok Philipszky J., 660 25th St. Pénzügyi tit- kár A. Pieben, 496 63rd Ave., West Allis, Wis., ahová minden az osztályt érdeklő levelek küldendők. Képző gyűléseit tartja minden hé 2-ik hétfőjén. Üzleti gyű- léseit tartja minden hé 4-ik hétfőjén este 8 órakor he- lyiségében, Lipp's Building, cor. 3rd and Prairie St.

XIII. oszt. Chicago, Ill. P. u. és lev. titkár Ch. Jenev, 920 Cliborn Avenue, hová minden a beteg- segélyzőt érdeklő levelek küldendők.

XIV. oszt. Schenectady. Titkár I. Tóth, 109 7th Ave. Pénztárnok K. Frankwain 207 Sunsect St. Gyű- léseit tartja minden hé 3-ik csütörtökjén este Kodesch Károly terében.

XV. osztály. East Pittsburg, Pa. Elnök Gross H. P. u. és lev. titkár Székely Imre, P. O. B. 242 E. Pitts- burg, Pa. hová minden az osztályt érdeklő levelek küldendők. Orvos Dr. Crandl, Braddock Ave., Turtle Creek, Pa. Gyűléseit tartja minden hé 4-ik vasárnap- a délelőtti órákban az East Pittsburgi Turner Hall- ban.

XVI. osztály. St. Louis, Mo. Elnök Mandel János Pénztárnok Kish. Gergely lakik 129 Miller Street, Titkár Lahman István lakik 1811 So 11th Street, hová minden az osztályt érdeklő levelek küldendők. Orvos Dr. Ch. Weinsberg 1581 So. 11th St., rendelő órák 2-4-ig, este 7-8-ig, vasárnap 1-3-ig. Gyűléseit tartja minden hé 3-ik vasárnap d. u. Grunecz-féle Hall-ban 1500 So. 3rd Street.

XVII. Philadelphia. Elnök Ternay F., pénztárnok Papp Sándor, 418 S. 4th St., p. u. titkár Tóth László, 821 N. 4th St., levelező titkár Tudor Tivadar, 825 N. Lawrence St., hiv. orvos Dr. Steiner S., 851 N. 5th St. Gyűléseit tartja minden hé 3-ik vasárnapján, délután 2 órakor 800 Parrish St. (magán helyiség)

XVIII. osztály Hoboken N. J. Elnök Mészáros István titkár Klein Béla lakik 91 Grand Street, pénztárnok ifj. Mészáros Márton, 62 Garden St. üzleti gyűléseit tartja minden hé 3-ik szombat este, képző gyűléseit minden hé 1-5-ös szombat estjén.

XIX. oszt. Passaic, N. J. Elnök Pollák B. p. u. és lev. titkár Hubner I. 127 2nd St. c.o. Rizsák hová minden az osztályt érdeklő levelek intézendők. Pénztárnok Bujáki János. Hiv. orvos Hajtinger Kálmán. Gyűléseit tartja minden hé 2-ik vasárnapján d. u. 4 órakor 2nd Ave Molitorisz Hall-ban

XX. oszt. Bridgeport, Conn. Elnök Naményi Sán- dor. Levelező titkár Hajnos Lajosné, 174 Pine St. Pénztárnok Bajko István, 174 Pine St. Rendes gyű- léseit tartja minden hé 3-ik vasárnapján d. u. 3 óra- kor 257 9ward Ave.

XXI. oszt. San Francisco, Cal. Pénzügyi titkár Orosz István, 13774 Minna St. Pénztárnok Dobro- denka F., 1363 Minna St. Gyűléseit tartja minden hé 1-5-ös és harmadik szerdáján este 8 órakor 883 McAl- lister St., az S. L. P. helyiségében.

XXII. oszt. Manayunk, Pa. Elnök J. Kanicsár, p. u. és lev. titkár J. Janicsak, 181 Gay St., pénz- tárnok J. Pintér, 107 Catton St. Gyűléseit tartja min- den hé 3-ik vasárnapján d. u. 2 órakor a pénztárnok lakásán.

XXIII. oszt. Allegheny, Pa. Elnök Marossy Ist- ván. Pénztáros Deman I. Titkár Bankovics I. 1517 Chartiers St. Gyűléseit tartja minden hé 1-5-ös szom- bat estjén 803 East St. magánhelyiségében.

XXV. osztály. Franklin-Furnace, N. J. Titkár A. Kiss, P. O. B. 339. Elnök Nagy Károly.

XXVI. osztály. Newark, O. Elnök Turucz Pál, pénztárnok Besenyődi G., levelező és pénzügyi titkár Bauer J. 350 Schuler St., köze az osztályt érdeklő levelek küldendők. Gyűlések minden hé 3-ik vasár- napján tartatnak 389 Baltimore St. alatti magán- helyiségben.

XXVII. oszt. Columbus, O. Titkár Williger Jó- zsef, 219 E. Main St., köze minden az osztályt ér- deklő levelek intézendők.

Bridgeporti Bets. Szöv. ügykezelőse, ahol tagok felvételre jelentkezhetnek. A belépő tagok felvilágo- sítást kaphatnak Róna D. ügykezelőnél, 136 Boyden St., Newark, N. J.

HIRDETÉSEK.

(E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a kiadóhivatal.)

Abelowitz A. Mindenféle phono- graphok és hangszerek. Legnagyobb választék magyar rekordokban. Kérjen arjegyzéket. 132 St. Marks Place, (8th St.) NEW YORK.

'HUNGARIA' elsőrendű magyar Saloon és vendéglő 263 Ninth St. San Francisco cor. Clementine St. Bor és Sör csarnok, izletes magyar étel- és italok minden időben kaphatók. Kitünő biliárd terem, a San Francisco-i magyarság kedvelt találkozó helye. A magyar munkásság pártfogását kéri ERDELYI A., tulajdonos.

'ATTILA HALL' 523 E. 6th St. New York. FISCHER JÓZSEF, tulajdonos. Magyar Bor és Sör Csarnok. Váradi és Pukaj Gyula I. W. W. cigány zenekarának irodája.

Egy cseppet a házba egy igaz mértékkel mért, fél gallonos korsó jó WHISKEY vagy BRANDY egy hónapig is eltart. Ládába csomagolva az ország bármely részébe elküldöm saját felelősségemre 1.50-ért H. J. FRIEDMANN szeszital kereskedő 718 RAND AVE. Chicago, Ill.

Péter Lajos „Rákóczi Hall”-hoz címzett Vendéglő, Kávéház és Etterme. — 4-ik utca 197, New York — AJÁNLJA KITÜNŐ MAGYAR KONYHÁJÁT. Kitünő italok. Alkalmos helyiség mulatságok, lakadalom vagy hasonló ünnepre.

A New Yorki Magyarajku Szocialisták kedvelt gyűléseket helye. Különböző munkás-lapok az elvtársak rendelkezésére állnak.

Katolín János FÉNYKÉPÉSZ 3616 N. Broadway, St. Louis Képek felvétele BÁRMILY időben reggel 8 óratól este 8-ig rendelésként KÉSŐBB is. Na- gyobbítások, gombképek és képrámák kaphatók. Kis jegy- képek 28 db. 25. Kérem a magyarok pártfogását.

MAGER LÁSZLÓ MAGYAR étterem és kávéház 3729 S. Halsted St. CHICAGO, Ill.